



लोबो हांकां ‘दृश्टी’ कडल्यान नोटीस >>2

लोकभाशेंत लोकांचो आवाज

भांगारभूंय

भारतान टी-20 माळ जिखली >>8



तिठ्वार



श्रीलंकेचे प्रधानमंत्री रानील विक्रमसिंघे हांचो राजिनामो

कोलंबो: फाटल्या कांय काळा पसून श्रीलंका अर्थीक संकश्टांत सांपडल्या. हजारांनी नागरीक रस्त्यार देंवन सरकार विरोधांत आंदोलनां करतात. शेनवारा व्हड संख्येन आंदोलकांनी राष्ट्रपती भवनाक घेराव घातलो. ते खातीर श्रीलंकेचे राष्ट्रपती गोताबाया राजपक्षे हांकां थंयच्यान पळ काडचो पडलो. मजगतीं, आतां श्रीलंकेचे प्रधानमंत्री रानील विक्रमसिंघे हांणी आपल्या पदाचो राजिनामो दिला. साबार पक्षीय सरकार स्थापन करपाक रस्तो मेकळो करता, अशें तांणी सांगलें. आतां श्रीलंकेंतल्या संघर्शाक वेगळें मोडण मेळ्ळां.

उतरां जतनायेन वापरात, मोदींचो खासदारांक सल्लो नवी दिल्ली: राज्यसभेच्या नवनिर्वाचीत 27 वांगड्यांचो काल सोपूतविधी जालो. सोपूतविधी उपरांत प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी हांणी खासदारां कडेन चर्चा केली. ह्या वेळार वरिश्ट सभाधरांत नेमान हजर रावचे, तेच प्रमाण उतरां जतनायेन वापरचीं, असो सल्लो मोदी हांणी खासदारांक दिला. तशेंच खासदारांनी आपली जापसालदारकी वळखुची. राज्यसभेंत निवड जाल्ल्या खासदारांत निर्मला सीतारामन, पियुष गोयल अशा भाजपाच्या ज्येश्ठ फुडाऱ्यांचो आस्पाव आसा.

‘ब्रिटिशांनी बंदी घातिल्लें क्रांतिकारकांचें साहित्य करतले प्रकाशीत’ नवी दिल्ली: भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीच्या काळांत जायत्या क्रांतिकारकांनी बरयिल्ल्यो कविता आनी लेखांचेर ब्रिटिशांनी बंदी घातिल्ली. ह्यो कविता आनी लेख भारत सरकार परतून प्रकाशीत करतले. स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवा निमतान भारत सरकारान हे निर्णय घेतला. सरकारान एक संकेतथळ सुरू केलां. ह्या संकेतथळाचेर 1947 पयलीच्यो क्रांतिकारकांनी बरयिल्ले लेख, कविता प्रकाशीत करतले. हे सगले साहित्य बंगाली, गुजराती, हिंदी, कन्नड, मराठी, ओडीया, पंजाबी, सिंधी, तामीळ, तेलुगू आनी उर्दू भाशेंत प्रकाशीत करतले.

अमरनाथांत ढगफुटी, 15 जाणांक मरण श्रीनगर : दक्षीण काश्मीरांतल्या पवित्र अमरनाथ गुफा वाठारांत शुक्रारा ढगफुटी जावन 15 जाणांक मरण आयलें. जाल्यार 40 जाण बेपत्ता आसात. आपती निवारण दळाचे जवान तशेंच पुलीस बचाव कार्य करतात. व्हड प्रमाणांत पडिल्ल्या पावसान भाविकांचे तंबू व्हांवन गेल्यात. जायते जाण बेपत्ता आसात.

>
तापमान

चडांत चड

उण्यांत उणें

27

26

>
भांगर-रुप्याचें मोल

भांगर (10 ग्राम) रु.

रुपे (एक कील) रु.

52,320

57,200

>
दावखूल

महेश दिवेकार

कोफुसांव नाका. हो हॉस्पिटलाचो वॉर्ड, पंचायतीचो म्ह्यार!!

काँग्रेसीक परतून खांवटे, 8 आमदार आयज भाजपांत?

लोबो, दिगंबर, संकल्प, कार्लुस, राजेश, केदार हांच्या नांवांची चर्चा

■ भांगरभूंय । प्रतिनिधी

पणजी : काँग्रेसीचेर परतून पक्षांतराचें संकश्ट येवपाची शक्यताय आसा. फाटले कांय दीस सुरू आशिल्ली राजकी चर्चा आयतारा काँग्रेसच्या आठ आमदारांच्या भाजप प्रवेशा उपरांत सोंपपाची शक्यताय आसा.



काँग्रेसच्या आमदारांची भाजपांत प्रवेशा विशींची चर्चा वावडी आशिल्ल्याचो दावो काँग्रेसीन केला. पूण काँग्रेसचे आठ आमदार आयताराच भाजपांत प्रवेश करतले अशी म्हायती भाजपांतल्या गोपां कडल्यान मेळ्ळ्या.

विरोधी पक्ष फुडारी मायकल लोबो, ज्येश्ठ आमदार दिगंबर कामत, शिवोलेची आमदार डिलायला लोबो, साळगांवचे

आमदार केदार नायक, हळदोणेंचे आमदार कार्लूस फेर्रेरा, कुमारजुंवेचे आमदार राजेश फळदेसाय, मुरगांवचे आमदार संकल्प आमोणकार आनी कुंकळ्ळीचे आमदार युरी आलेमांव हे आठ जाण आयतारा भाजपांत प्रवेश करतले अशी चर्चा आसा.

केपेंचे आमदार आल्टन डिकॉस्ता हांच्या नांवाचीय चर्चा सुरू आसा. पूण तांचे विशीं निश्चीत म्हायती मेळूंक ना.

विधानसभा वेंचणुकेचो निकाल लागले पसून नाराज आशिल्ले दिगंबर कामत दोन दिसां पयलीं दिल्ली भोंवडेर गेल्ले. थंय तांणी भाजपाच्या ज्येश्ठ फुडाऱ्यां कडेन आठ आमदारांच्या पक्षांतरा विशीं चर्चा केल्या. थंयच्यान तांकां ‘ग्रीन सिग्नल’ मेळ्ळा. ते प्रमाणूच

लोबो मंत्री राणे हांकां ‘चेकमेट’ दिवपाचे तयारेंत

फाटल्या कांय दिसां पसून मंत्री विश्वजीत राणे हांणी ओडीपी, पीडीए ह्या विशया वयल्यान विरोधी पक्षफुडारी मायकल लोबो हांचें मदीं वाद सुरू आसा. लोबोच्या घोटाळ्याचो अहवाल अधिवेशनांत सादर करतलो, अशी शिटकावणीय मंत्री राणे हांणी दिल्या. ताचे पयलीच मायकल लोबो भाजपांत प्रवेश करून मंत्री विश्वजीत राणे हांकां ‘चेकमेट’ दिवपाचे तयारेंत आसात, अशी म्हायती मेळ्ळ्या. हाचे कडेन सगल्यांच्यो नदरो आसात.

तीन वर्सां पयलीं आयच्याच दिसा फुटिल्ले 10 आमदार

10 जुलय 2019 आदले विरोधी पक्ष फुडारी चंद्रकांत कवळेंकार हांचे सयत काँग्रेसच्या 10 आमदारांनी भाजपांत प्रवेश केल्लो. हे घडणुकेक लागून गोंयची देशभर चर्चा जाल्ली. हे घडणुकेक आयतारा तीन वर्सां पुराय जातात. त्याच म्हूर्तार आनीक आठ आमदारांक भाजपांत घेवन प्रदेश काँग्रेसीक धपको दिवपाचे यत्न भाजपाच्या केंद्रीय फुडाऱ्यांनी सुरू केला. अशी म्हायती गोपांनी दिली.

पावसाळी अधिवेशनाक सुरवात जावपाचे पयलींच (आयतारा) दिगंबर कामत हांचे सयत आठ आमदार भाजपांत प्रवेश करतले. काँग्रेसचे सध्या इकरा आमदार

आसात. तांचे मदले दोन तृतीयांश म्हणल्यार आठ आमदार फुटल्यार तांकां परतून वेंचणूक लडोवची पडची ना. ताका लागुनूच दोन तृतीयांश गटान भाजपांत प्रवेश

आमी काँग्रेसी वांगडाचः लोबो

विधानसभा वेंचणुकेचो निकाल लागले पसून काँग्रेसचे आमदार भाजपांत प्रवेश करतले, अशो चर्चा सुरू आसात. पूण अजून मेरेन एकाय आमदारान भाजपांत प्रवेश करूंक ना. आमी सगले जाण काँग्रेसी वांगडाच आसात. सोमारच्यान सुरू जावपी अधिवेशनांत विवीध प्रस्नां वयल्यान सरकाराक धारेर धरतलें, अशें विरोधी पक्ष फुडारी मायकल लोबो हांणी पत्रकारां कडेन उलयतना सांगलें.

करपाचे निश्चीत केलां, अशी म्हायती काँग्रेसींतल्या गोपां कडल्यान मेळ्ळ्या.

मजगतीं, काँग्रेसचे आठ आमदार भाजपांत प्रवेश करतले, अशी चर्चा

सुरू जाले उपरांत काँग्रेसचे गोंय प्रभारी दिनेश गुंडू राव शेनवारा गोंयांत दाखल जाल्यात. मिरामार हांगाच्या एका हॉटेलांत तांणी आमदारांची बसत्का घेतली. हे बसकेक दिगंबर कामत वगळून हेर सगले आमदार हाजीर आशिल्ले. बसकेंत सोमारच्यान सुरू जावपी विधानसभा अधिवेशना विशीं चर्चा जाली. अधिवेशनांत सरकाराक खंयच्या प्रस्ना वयल्यान घेरपाचे हाचे विशीं रणनीती निश्चीत जाली, अशी म्हायती आमदारांनी दिली.

प्रभारी दिनेश राव हांणी पक्षांतरोचो मुद्दो उपस्थीत केलो. ताका लागून सगल्यांनीच पक्षांतरा विशीं वावड्यो सुरू आसून सगल्या आमदारांनी काँग्रेसी वांगडाच रावपाचे निश्चीत केल्ल्याचे तांकां सांगलें, अशी म्हायतीय गोपां कडल्यान मेळ्ळ्या.

गोंयांत ‘डेंग्यू’ संसर्गाचेर नियंत्रण

भलायकी यंत्रणेचे मोहिमेक येस

■ भांगरभूंय । प्रतिनिधी

पणजी : फाटल्या वर्साचे तुळेंत अंदूं गोंयांत डेंग्यू दुयेंतींनी उणव जाल्ल्याचे दिसून येता. फाटल्या वर्सा जूनांत डेंग्यूचे 63 दुयेंती मेळिल्लें. अंदूं जूनांत 38 डेंग्यूचे दुयेंती सांपडल्यात. भलायकी यंत्रणे सयत पंचायती, नगरपालिकांनी फाटल्या कांय म्हयन्यांत राबयिल्ल्या उपाय येवजण्यांक लागुनूच अंदूं डेंग्यू दुयेंतींचेर नियंत्रण मेळोवपाक येस आयिल्ल्या संसर्ग दुयेंस तत्त डॉ. कल्पना महात्मे हांणी आमच्या प्रतिनिधी कडेन उलयतना सांगलें.

फाटल्या वर्सा जानेवारी ते जून ह्या स म्हयन्यांत डेंग्यूचे 164 दुयेंती मेळिल्ले. अंदूं ह्याच 6 म्हयन्यांच्या काळांत हो आंकडो 102 इतलो आसा. अंदूं आतां मेरेन उत्तर गोंयांत 1,299 डेंग्यूचे दुबावीत दुयेंती आशिल्ले. हातूंतल्या 25 जाणांक डेंग्यूची लागण जाल्ल्याचे स्पश्ट जाला.

तातूंत म्हापशें आनी शिवोलेंत देरेकी 6, सांखळी 5, पेडगों आनी साळगांवांत देरेकी दोन, जाल्यार पणजी, कांदोळी, वाळपय आनी कासारवर्णेंतल्या देरेकी एका दुयेंतीचो आस्पाव आसा.

दक्षीण गोंयांतल्या 491 डेंग्यूच्या

कोरोनान आनीक एकल्याक मरण

शुक्रार आनी शेनवारच्या 24 वरांत राज्यांत कोरोनान आनीक एकल्याक मरण आयलें. ताका लागून वट्ट मरण आयिल्ल्यांचो आंकडो 3,843 जाला. वयल्या काळांत 111 नवे कोरोनाचे दुयेंती मेळ्ळे. जाल्यार 93 जाण उपचारा उपरांत बरे जाले. ताका लागून सक्रीय दुयेंतीचो आंकडो 812 चेर पावला. राज्यांत दुयेंती बरे जावपाचें प्रमाण 98.14 टक्के आसा.

दुबावीत दुयेंती मदीं 13 जाणांक डेंग्यूची लागण जाल्ल्या. हातूंत बाळ्ळी 6, मडगांव 4, काणकोण 2 आनी केपेंतल्या एका दुयेंतीचो आस्पाव आसा, अशी म्हायती डॉ. महात्मे हांणी दिली.

मजगतीं, भलायकी खात्यान डेंग्यूचो प्रसार आडावपाक नेटान पावलां उबारिल्ली. ज्या वाठारांनी डेंग्यूचो चड प्रसार जाता, त्या वाठारांक लक्ष्य करून थंय जनजागृताय मोहीम राबयिल्ली.

आंगणवाडी सेविकांचें अन्न, उदकत्याग आंदोलन चालूच

भलायकी इबाडिल्ल्यान दोग सेविकां हॉस्पिटलांत

■ भांगरभूंय । प्रतिनिधी

पणजी: फाटले 45 जावन गेले निलंबीत केल्ल्या सात आंगणवाडी सेविकांनी सेवेंत परतून घेवपा खातीर उपोशण सुरू केलां. आतां सेविकांनी अन्न, उदकत्याग उपोशणाक सुरवात केल्या. शेनवारा एका आंगणवाडी सेविकाची भलायकी इबाडिल्ल्यान तिका गोमंकांत उपचारा खातीर दाखल केल्या.

हेर आंगणवाडी सेविकांचीय भलायकी इबाडत आसा . उपोशण करपी सात आंगणवाडी सेविकांतल्यान सध्या दोगांक हॉस्पिटलांत दाखल केल्या.

मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत हांणी तांकां परतून सेवेंत घेवपाक कांय अटी घातल्यात. ह्यो अटी सेविकांक मंजूर नात. अटी खेरीत आमकां परतून सेवेंत घेवचीं, अशी तांची मागणी आसा.



आझाद मैदानाचेर उपोशणाक बशिल्ल्यो आंगणवाडी सेविका.

आंगणवाडी सेविकांनी आंदोलन फाटीं घेवचें: दिपाली नायक

निलंबीत सात आंगणवाडी सेविकांक मुख्यमंत्री डॉ. सावंत हांणी लेखी हमी मागून आपली चूक मान्य करपाची एक संद दिल्या. पूण सेविकांक ही अट मान्य ना. सेविकां अन्न, उदकत्याग करून आंदोलन करून चुकीचे पद्दतीन आपल्यो मागण्यो मान्य करपाक सांगतात. अटी खेरीत सेविकांक सेवेंत

परतून घेतल्यार तो एक पायंडो पडटलो. ताका लागून आंगणवाडी सेविकांनी आंदोलन फाटीं घेवन मुख्यमंत्र्यान घातिल्ली अट मान्य करून सेवेंत येवचे, अशें आवाहन महिला आनी बाल कल्याण खात्याच्यो संचालिका दिपाली नायक हिणें सांगलें.

अध्यापन, अध्ययन प्रक्रियेंत ज्ञान-मोगाची

पुश्टीक संतुळाय गरजेचीः मुकेश थळी

प्रियोळा शिक्षा सदन हायस्कुलांत शिश्यवृत्ती भेटवण कार्यावळ

■ भांगरभूंय खबरां मेज

पणजी: अध्यापन आनी अध्ययन प्रक्रियेंत ज्ञान आनी मोग हांची पुश्टीक संतुळाय गरजेचीं अशें नामनेचे साहित्यीक, अनुवादक मुकेश थळी हांणी सांगलें. प्रियोळच्या शिक्षा सदन हायस्कुलाच्या शिश्यवृत्ती भेटवण कार्यावळींत ते मुखेल सोयरे ह्या नात्यान उलयताले.

विद्यार्थ्यांचें लक्ष जेन्ना आपल्या घ्येया कडेन आनी म्हत्वाकांक्षे कडेन आसता तेन्ना कठीण अडचणी आयल्यो तरी त्यो हुपून येस मेळोवप शक्य जाता, अशें थळी हांणी सांगलें. नमळाय, सादेपण, ज्ञाना विशीं आवड आनी उपाट जिज्ञासा हे विद्यार्थ्यांचें अलंकाररुपी सदगूण आसात. ह्या गुणांची उदरगत करीत रावात असो उलो थळी



कार्यावळींत उलयतना साहित्यिक मुकेश थळी.

हांणी मारलो. आदले विद्यार्थी म्हूण आपल्या विद्यार्थीणांतल्यो यादी तांणी रंजक आनी विनोदी दंगांत सांगल्यो. आपली शाळा आनी

शिक्षक हांणी आपणांतल्या भोवआयामी साहित्यिकाचो, अभ्यासकांची बुन्याद रचली अशें मुकेश थळी हांणी मुखार सांगलें. तंत्रज्ञानाचो, मोबायल,

सामाजीक माध्यमांचो आदार जाय, पूण तांचे अधीन जावंक फावना, अशेंय तांणी सांगलें. प्रियोळाच्या हायस्कुलान आपणांतलो ललीत लेखक घडयलो आनी सैमीक वातावरणाचें, समृद्ध कला आनी संस्कृती संगिताचें, गांवच्या साहित्यिकांचें संस्कार आपणाचेर जालें, अशी कृतज्ञतायेचीं उतरां थळी हांणी काडलीं.

मानाचे सोयरे इजिनियर वल्लम वेलिंगकार, संदीप निगळये, मुख्याध्यापिका शोभा प्रियोळकार, पीटीए अध्यक्ष राजेंद्र नायक, विजयकुमार कामत, ए. ए. फर्नांडीस हांचींय ह्या वेळार उलोवपां जालीं.

हे कार्यावळींत गुणेश विद्यार्थ्यांक मानेस्तांचे हस्तुकी शिश्यवृत्ती भेटयल्यो. सुचिता सतरकार हिणें सोबीत सुजनिवेदन केलें.

50 व्या जल्म दिसाची परबी

श्री. निलेश काब्राल
बांधकाम मंत्री
हांकां जल्म दिसाची परबीं

शुभेत्सूक
सौ. रजनी विलास नाईक
आदल्यो महिला मोर्चा अध्यक्ष कुडचडे
दक्षिण गोंय महिला मोर्चा वांगडी.
घणेमरड- शेल्डे कुडचडे गोंय



सत्तरींतल्या 56 गांवांचेर नवें संकट

पर्यावरण अतिसंवेदनशील विभागांत आस्पाव; लोकांचें जिवीत अर्थहीन जावपाची भिरांत

■ भांगरभूंय । प्रतिनिधी

वाळपय: 1999 त अधिसूचीत जाल्ल्या म्हादय अभयारण्याचो मार सत्तरी म्हालांतल्या 29 गांवांक बसला. हाका लागून सत्तरी म्हालांतले लोक अभयारण्या आड संघर्श करतात. आतां अतिसंवेदनशील वाठारांत 56 गांवांचो आस्पाव केल्ल्यान नवें संकट उबें रावलां. ताका लागून संबंदीत गांवांतले लोक हुस्कांयेंत सांपडल्यात.

मजगतीं, भलायकी मंत्री तशेंच थळावे आमदार विश्वजीत राणे हांणी हे संबंदीत फेरविचार करपा संबंदीत केंद्रीय पर्यावरण आनी हवामान बदल खात्याच्या मंत्र्यांची भेट घेतले, अशें जाहीर कलां. तरी लेगीत अधिसूचीत

म्हादय अभयारण्यांत आस्पाव आशिल्ले गांव

केळावडे, फणसुली, चरावणें, हिवरे बुद्रुक, हिवरे खूर्द, गोळवली, सूर्ल, साटरें, दरोडें, कोदाळ, डोंगुली, पाली, गुळ्ळे, झरमें, कोपाड्डे, नानेली, ब्रह्मकरमळी, शेळप बुद्रुक, शिंगणे माळोली, नानोडें वायंगिणी, झाडांनी कडवळ, करंझोळ, पेड्डाल, शिरंगुली, शिरसोडा, असोडें आनी गवाणें.

गोरवांची बेकायदो येरादारी प्रकरणांत वाळपय दोगांचेर गुन्यांव दाखल

■ भांगरभूंय । प्रतिनिधी

वाळपय: गोरवांची बेकायदो येरादारी केल्ल्या प्रकरणांत शुक्रार वाळपय पुलिसांनी अल्ताफ अल्लाबख बेपारी (साश्ट) आनी उल्हास पुतू देसाय (कुंकळ्ळी) हांचेर गुन्यांव दाखल केल्यात. मजगतीं, तीन गोरवांक नाणूस गोशाळेंत धाडल्यात.

मेळिल्ले म्हायती प्रमाण तीन गोरवांची बेकायदो येरादारी चल्त्या, अशी म्हायती वेळगेंच्या लोकांनी वाळपय पुलिसांक दिली. पुलिसांनी ताकतिकेन कारवाय करना येरादारी करपी गाडी गोरवां सयत ताब्यांत घेतली. कत्तल करपा खातीर त्या तीन गोरवांची तस्करी करताले.

मजगतीं, नाणूस गोशाळेच्या वेवस्थापनाचे पदाधिकारी लक्ष्मण जोशी हांचे कडेन संपर्क केलो तेन्ना तांणी सांगलें, वाळपय पुलिसां कडल्यान तीन गोरवां नाणूस गोशाळेंत दाखल जाल्यात. तांची भलायकी बरी आसा.



धरिल्लीं गोरवां गोशाळेंत व्हरतना कर्मचारी.

वेळगेंच्या लोकांनी सतर्कता दाखयिल्ल्यान तीन गोरवांचो जीव वाचलो. तीं गोरवां कत्तल करचे खातीर व्हरताले. अशीच सतर्कता लोकांनी हेर वाठारांनीय दाखोवची आनी गोरवांची तस्करी बंद करपाक गोरक्षक अभियानाच्या वावराक आदार करचो, असो उलो गोशाळेचे वेवस्थापन समितीचे अध्यक्ष हनुमंत परब हांणी मारला.

पुलिसांक ध्वनी प्रदुशण नियंत्रण यंत्राचें प्रशिक्षण

■ भांगरभूंय । प्रतिनिधी

म्हापशें: ध्वनी प्रदुशण तपासणी यंत्र साळ्या पुलीस स्टेशनांक दिलां. पुलीस अधिकाऱ्यांक हें यंत्र हाताळपाचें प्रशिक्षण दिलां, अशी म्हायती उत्तर गोंय पुलीस अधिक्षक सक्सेना उलयताले. ह्या वेळार पुलीस उपअधिक्षक जिवबा दळवी आनी पुलीस निरिक्षक परेश नायक हाजीर आशिल्ले.

ज्येश्ठ नागरिकांचो सुरक्षा, तांकां



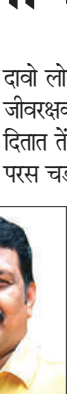
म्हापश्यां पुलीस स्टेशनाचेर आयोजीत केल्ले बसकेंत ज्येश्ठ नागरिकां कडेन संवाद सादतना पुलीस अधिक्षक शोबीत सक्सेना आनी हेर.

मायकल लोबो हांकां दृश्टी कडल्यान नोटीस

■ भांगरभूंय । खबरां मेज

पणजी: मरीन, जीवरक्षक आनी दर्यादेग वेवस्थापन सेवा हे संस्थेन विरोधी पक्ष फुडारी आनी आमदार मायकल लोबो हांकां एस एम जोशी असोसिएशना वतीन नोटीस धाडल्या. लोबो हांणी विविध भौशीक विधानां करून तशेंच दर्यादेगे वयली सुरक्षा आनी जीवरक्षक सेवेंत आडखळ हाडिल्ल्याचो यत्न केल्ल्यान तांकां ही नोटीस धाडल्या.

लोबो हांणी जीवरक्षकांक सरकारी नोकऱ्यो दिवपाचें फटीचें हांसय आनी खुबळावन घालपी विधानां करून काम बंद करपाक उर्बा दिल्ल्यान जीवरक्षकांक संपार चव्चें पडिल्लें. ताका लागून जीवरक्षक सेवा काळ बंद पडिल्ली. ही एजन्सी जीवरक्षकांचें शोशण करता, अस



दावो लोबो हांणी केला, पूण प्रत्यक्षांत जीवरक्षक आनी हेर कर्मचाऱ्यांक दितात तें मानधन कबलातींत सांगिल्ले परस चड आसा, अशें दृश्टीचें म्हणणें आसा.

नॉटिशेंत म्हणलां, कांय म्हयन्यां आदीं जीटीडीसीन सिक्रेरी आशिल्ल्या आग्वद किल्ल्या वयले बंदखणीच्या जिर्णोद्वाराचें काम हातांत घेतिल्लें. आग्वद बंदखण आनी संग्रहालयाचे देखरेखी खातीर सरकारान कंत्राटदाराचें शॉर्टलिस्ट केल्लें. आमदार लोबो हांणी त्या वेळार कसलीच हरकत घेवंक ना, पूण दृश्टी विशीं चुकीचीं आनी अपमान करपा सारकीं विधानां केलीं, ताका लागून एजन्सीचे प्रतिश्ठेचेर परिणाम जालो. हाका लागून लोबो हांणी दृश्टीची जाहीर माफी मागची. तशें केलें ना जाल्यार दृश्टीक मानहानी खातीर दिवणी तशेंच फौजदारी कारवाय करची पडटली.

चर्चीची घाट चोरप्यांक अटक

■ भांगरभूंय । प्रतिनिधी

म्हापशें: इग्रजवाडो आजोशी तिसवाडीचे सेंट मथूंय चर्चीतली सुमार 4.50 लाखांची घाट चोरपाची घडणूक घडली. पितुळचे हे घाटीचें वजन 250 कील आसा. हया प्रकरणांत आगशी पुलिसांनी रोखड्या रोखडी कारवाय करतना दोगा दुबावितांक अटक केली. घाटे सयत म्हाल व्हरपी टाटा एस रिक्षा (जीए 03 एन 3890) पुलिसांनी जप्त केल्या.

दुबावीत अजमेर आलम (18, रा. तिवरें भोम फोंडें, मूळ उत्तर प्रदेश) आनी चुन्ना खान (36, रा. मुस्लीमवाडो भोम फोंडें, मूळ उत्तर प्रदेश) हांचो अटक केल्ल्यां मदीं आस्पाव आसा.

पुलिसां कडल्यान मेळिल्ले म्हायती प्रमाण ही चोरयेची घडणूक शुक्रारा राती जाल्ली. शेनवारा सकाळीं 7 वरांच्या सुमाराक ही चोरी उजवाडाक आयली. चर्चीच्या व्हरांड्यांत ही घट दवरिल्ली. चर्च समितीचे वांगडी सिप्रियानो आफोन्सो हांणी आगशी पुलीस स्टेशनाचेर चोरयेची कागाळ दाखल केली.

म्हापश्यां रस्त्यांचेर नादुरुस्त गाडयांच्यो आडखळी

नादुरुस्त गाडयां मदीं पालिकेच्योय; शारांत पार्किंगेचीय वेवस्था ना

■ भांगरभूंय । प्रतिनिधी

म्हापशें: म्हापशें पालिका वाठारांत पार्किंगची व्हड समस्या आसा. पार्किंगची वेवस्था नाशिल्ल्यान लोक आपल्यो गाडयो रस्त्याचेरूच पार्क करतात. ताका लागून येरादारीक आडखळ जाता. पालिका मंडळान बिल्डर लोकांचेर फावोर केल्ल्यान ही स्थिती उग्रारसल्या.

म्हापशें पालिका मंडळान पार्किंग समस्येची गंभीरतायेन दखल घेवंक ना. फाटल्या कितल्याश्याच वर्सां सावन ही समस्या म्हापशेंकारांक सतयता. घरा कुशीक पार्किंगची वेवस्था नाशिल्ल्यान लोक बिनधास्त रस्त्याचेरूच आपल्यो गाडयो पार्क करतात.

पालिका मंडळाक मात हे समस्या बाबतींत कांयच पडिल्लें ना. ते भायर रस्तेय अशीर आसात. ही स्थिती आसून लेगीत फाटल्या



म्हापशें पालिका कार्यालया भायर रस्त्याचे कुशीक दवरिल्ली नादुरुस्त कोयर व्हरपाची गाडी.

20 वर्सां सावन पालिका मंडळां पार्किंगची वेवस्था नाशिल्ल्या नव्या नव्या इमारतींक दोळे धांपून परवाने दीत सुटल्या. बिल्डर लांबी कडेन बरेपण दवरून हो बेकायदो प्रकार म्हापश्यां चल्ता. ताका लागून इमारतींतल्या लोकांक आपल्यो

वेपर्ण्यां सांपडली अज्ञात मनशाची कूड

■ भांगरभूंय । प्रतिनिधी

मुरगांव: वेर्णेच्या उदेरीक वसणूक वाठारांतल्या एका गटारांत अज्ञात मनशाची कूड सांपडली.

वेर्णें पुलिसां कडल्यान मेळिल्ले म्हायती प्रमाण शुक्रारा सकाळीं वेर्णे उदेरीक वसणूकेंतल्या एका गटारांत एक अज्ञात मनीस पडिल्ल्याची म्हायती पुलिसांक मेळ्ळी. पुलिसांनी ताकतिकेन घडणुकेचे सुवातेचेर वचून त्या मनशाक भायर काडलो जाल्यार ताका आदींच मरण आयिल्ल्याचें दिसलें. त्या मनशाची अजून वळख पटूंक ना. अज्ञात मनशाची कूड दक्षीण गोंय जिल्हो हॉस्पिटलांत दवरल्या. सोमारा कुडीचें पोस्टमार्टम करतले, अशें वेर्णे पुलिसांनी सांगलें.

तुलसी परिवारा वतीन 11 जुलयाक गुरू पुनव



■ भांगरभूंय । खबरां मेज

पणजी: तुलसी परिवार गोंय वतीन 11 जुलयाक फोंडेंच्या राजीव गांधी कला मंदिरांत गुरू पुनव मनयतले. हे कार्यावळीक किराटीभई हाजीर

रावतले. ही कार्यावळ सकाळीं 11 ते दनपारां 1 वरा मेरेन चलतली. पयलेच खेपे तुलसी परिवारान ही कार्यावळ फोंड्यां आयोजीत केल्या. हे कार्यावळीक हाजीर रावपाक इस्पूक आशिल्ल्या मडगांवकाराचे सोयी खातीर बशीची वेवस्था केल्या. ही बस मडगांवच्या गोमंत विद्या निकेतन इमारती कडल्यान 11 जुलयाक सकाळीं 9.15 वरांचेर सुट्टली. फोंडेंच्यान मडगांवां येवपा खातीर लेगीत बशीची वेवस्था केल्या. जांकां कोणाक मडगांवच्यान फोंड्यां हो उस्तव मनोवपा खातीर वचपाची इत्सा आसा तांणी 9823235042 / 9422063251 / 9158701297 ह्या मोबायल नंबराचेर संपर्क करचो, अशें तुलसी परिवारा वतीन कळयलां.

आनी हेर अधिकारी हाजीर आशिल्ले.

ह्या पुला लागसार एजिटींग पूल उंचाय वाडोवन बांदचो, असो प्रस्ताव सरकारा कडेन दितले. सध्या पुलाची राखणें वणत हुंवारांत कोसळ्ळ्या ती नव्यान बांदची, अशी मागणी सरकारा कडेन केल्या. हो पूल आदीं बांदिल्लो ताका लागून हुंवारांत पुलाक कांयच जावंक ना, पूण आतां बांदिल्लो

लोकांनी हे खातीर नाराजी उक्तायली. केपें ते मडगांव रस्त्या वयलेय उदक देंवला. ह्या उदका वांगडा आयिल्लो चिखल आनी माती रस्त्याचेर साटावल्ली. उजो पालोवपी दळाच्या जवानांनी उदक मारून तो रस्तो नितळ केलो.

पाड्डें आनी अवडे कोटंब अशा दोन पंचायतीक पाड्डें पूत जोडटा.

पाड्डें पंचायत कुंकळ्ळी जाल्यार अवडे कोटंबी पंचायत केपें मतदारसंघांत आसा. ताका लागून कुंकळ्ळीचे आमदार युरी आलेमांव आनी केपेंचे आमदार एल्टन डिकॉस्टा हांणीय पाड्डें पुलाची पळोवणी केली. ह्या वेळार तांच्या वांगडा उपअधिक्षक निलेश राणे, उपजिल्होधिकारी शर्मिला गांवकार, मामलेदार प्रताप गांवकार

मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत हांची पर्तगाळीक भेट

■ भांगरभूंय । प्रतिनिधी

काणकोण: मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत हांणी श्रीमद् विद्याधिराज तीर्थ श्रीपाद वडेर स्वामींचे पयले पुण्यतिथी निमतान पर्तगाळीच्या श्री संस्थान

गोर्णजी जिवोत्तम मठाक भेट दिवन तांकां आर्गां ओंपलीं. ह्या वेळार तांणी श्रीमद् विद्याधीश तीर्थ श्रीपाद वडेर स्वामींचे आशिर्वाद घेतले.

ह्या वेळार मुख्यमंत्र्यां वांगडा भाजपा प्रदेशाध्यक्ष सदानंद तानावडे,

सभापती रमेश तवडकार, मंत्री सुभाष फळदेसाय, मंत्री रोहन खवटे, आमदार दाजी साळकार, मठ समितीचे अध्यक्ष श्रीनिवास धेंपे आनी हेर पदाधिकारी हाजीर आशिल्ले.



पर्तगाळीच्या श्री संस्थान गोर्णजी जिवोत्तम मठाक भेट दिल्ली वेळार श्रीमद् विद्याधीश तीर्थ श्रीपाद वडेर स्वामीं वांगडा मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत, सदानंद तानावडे आनी हेर मानेरस्त.

मुख्यमंत्री डॉ. प्रमोद सावंत हांची पर्तगाळीक भेट

■ भांगरभूंय । प्रतिनिधी

सभापती रमेश तवडकार, मंत्री सुभाष फळदेसाय, मंत्री रोहन खवटे, आमदार दाजी साळकार, मठ समितीचे अध्यक्ष श्रीनिवास धेंपे आनी हेर पदाधिकारी हाजीर आशिल्ले.

आयतार



प्रशांती तळपणकार

9423887708

शिक्षण, कला-कौशल, वेवसायीक गिन्यान वा हेर कसलेंय गिन्यान घेवपाक संस्था आसतात. पूण पालकत्वाचें शिक्षण दिवपी शाळा-कॉलेज-विद्यापीठ खंय आसा अशे म्हज्या तरी कानार पडूंक ना. म्हणटकीच दर पालकांक धाडून-बडोवन पिकिल्ल्या पणसा वरी शिकचे पडटा - धडपडत, चुकांतल्यान, लोकांच्या सल्ल्यांतल्यान, पुस्तकां वाचून. म्हज्या ह्या विधानाक अपवाद आसाच. चड करून बायलो. तांचे कडेन जल्मतानाच आपसूक एक बरो पालक जावपाचो गूण आसता. पूण हे अपवाद सोडल्यार आमी सगळी धडपडतच पालक जाल्यात असो म्हजो अणभव.

आमचीं भुरगीं आमकां जीव काय प्राण, कितलीं सपनां आसतात आमचीं तांचे विशीं. तांणी कोण जावचें, कशें जावचें, खंय वचचें, कितें करचें. तांचे विशींच्या ह्या सपनांची वरात बरीच लांबलचक आसता आनी घडये, थंयच पालक म्हणून आमी मार खातात. भुरगीं, जांव चलो वा चली, मोनजात न्हय. ताका ताचे स्वताचे विचार आसतात, ताची स्वताची भुमिका आसता, ताचीं स्वताचीं सपनां आसतात. कितें करचें वा कितें करचें न्ही हाचे विशीं तांचें स्वताचें मत आसता. भुरगीं अठरा - एकोणीस वा व्हडली जालीं कांय (शोडी) आपलीं मतां उक्तावन दाखयतात. पूण सामकीं ल्हान भुरगीं जीं मुळाव्या शाळेंत शिकतात तांचें कितें? आमी इतल्या ल्हान भुरग्यांक आपलें मत मांडपाक दितात? “खूबच कमी प्रमाणांत”.

देख घेवचीच जाल्यार कोविड 19 उपरांतचो काळ घेवया. हीं बाबडीं भुरगीं दोन वर्सां घरा भितर उरलीं. घरांतले लोक, मोबायल आनी तीं. शिक्षण शिकपाची जी एक स्थीर अशी पध्दत आसलेली तीच “घो” जाली. त्या भुरग्यांचो बाबड्यांची कितें चूक? तांकां फटाफट बरोवंक जमना, फळ्यावेलें पळोवन बरोवंक त्रास पडटात, शिक्षक कितें शिकयता तें एकाग्र मन लावन आयकुवपाची संवय ना. वाज येता. लक्ष लागना. झेम येता आनी परपरत दोळे आनी मन मोबायल सोदतात. बोटां मोबायला खातीर कुचकुचतात.

हें आमकां खबर ना? पालकांक आनी शिक्षकांक? आसा तर. कारण ह्यो गजाली आमकांय जातात पूण आमी केन्ना त्या भुरग्यांक सांगला, हें जाता हां अशें पूण.... परत खूब कमी लोकांनी सांगला आसतलें. आमच्या खातीर, पालक आनी शिक्षक वर्गाक



नारायण भास्कर देसाय

96732 22120

गोंय घटक राज्य जावन पस्तीस वर्सां जालीं. कोंकणी भाशिकांचें आपलें राज्य म्हण तीन तपांचो काळ आमी पळयतात. तीन दसकां वांगडाच शतमान आनी सहस्रक हींय बदललीं. विज्ञानीक, तंत्रशास्त्रीय, येरादारी आनी संपर्क-वेवस्था, हांचे सारकिल्ल्या मळांचेर घटक राज्य जावन आमी आमच्या राज्याक हेर राज्यांचे पंगतीक हाडलें. राज्य म्हण आपलें शासन आनी प्रशासन आपल्या गरजांक धरून घडोवंक हो काळ तसो साप उणो न्हय.

गोंया येथಾ सुपुल्ल्याश्या दोन जिल्ल्यांच्या राज्याक प्रशासकी, अर्थीक मांडावळ फाव ते तरेन चलोवंक मनीसबळाचे नदरेन कांय उणें पडपाचेंय कारण दिसना. मुक्ती उपरांतच्या पंचवीस वर्सांनी भारतीय प्रशासकी बांदावळीचो वांटो जावन अणभव घेतिल्ल्यान ती बांदावळ आमकां नवी न्हय. अणभवाचे नदरेन विचार करूंक गेल्यार पुर्तुगेजांची वसणूक जावन गोंयान फाटल्या शें-देडशें वर्सांनी शासकी-प्रशासकी मळार कर्तुली, बुदवंत, खडेगांठ व्यक्ती दिल्यातच; त्योय बी फकत गोंय-दमण-दीव वा दादरा-नगर हवेली बी पुर्तुगेज शासन चलतल्या भारतीय वाठारानीच न्हय, जाल्यार पुर्तुगेज साम्राज्यांतल्या आफ्रिकी देशांनी तशेंच ब्राझील आनी खासा पुर्तुगालाक लेगीत प्रशासन, न्यायसंस्था हांच्या उंचेल्या पदांचेर गोंयकार

भुरगीं आमवोलीं तीं



भुरगीं, जांव चलो वा चली, मोनजात न्हय. ताका ताचे स्वताचे विचार आसतात, ताची स्वताची भुमिका आसता, ताचीं स्वताचीं सपनां आसतात. कितें करचें वा कितें करचें न्ही हाचे विशीं तांचें स्वताचें मत आसता.

भुरगीं तींय बी ल्हान वयांतली म्हणल्यार जापसालदारकी आनी जापसालदारकी आयली म्हणटकीच आपशींच वाडटा अपेक्षांची वळेरी आनी तातूंतल्यान अमकेच तरेन अमकें जावचें अशें आमकां दिसता. देखीक महामारी उपरांत भुरगीं शाळेंत गेलीं कितले खोशयेन. तांकां कितल्या तेंपान आपल्या इश्टांचो, शिक्षकांचो, वर्गाचो, बेंचाचो वांगड मेळ्ळो. पूण शिक्षक आनी पालक वर्गाची अपेक्षा कितें? भुरग्यांनी पटापटा उलोवचें, भराभरा बरोवचें, चित्त एकाग्र करचें आनी हुशार जावचें. हें करपाक हीं भुरगीं कितें पोपट?

एका बाईन पालकाक आफोवन व्हेले आनी सांगलें. “तुजो चलो सामकोच ‘ढ’ हां. कांयच म्हणजे कांयच बरयना. ताका कितें समजता काय कितें देव जाणा. नशिवान ती आवय आबूज न्ही. तिणें सांगलें, “दोन वर्सां हांवें ताचो अभ्यास घेतला. तो बरोवपाक फाटीं आसा. जातली संवय ताका.” आनी कोणय आवय जाल्यार भुरग्याक खेपपाची. पूण पालकय कमी नात. आतां शाळा सुरू जावन तीन म्हयने सुमार जाल्यात. हांकां थारच ना. बाई म्हजो भुरगो बरयना कितें करपाचें? तुमी ताका वर्गांत बरोवंक लायात. तांणी बरोवंक जाय”. अशें एक आनी दोन न्हय तर बरेच पालक शिक्षक वर्गाचेर प्रेशर हाडटात आनी बाबडे शिक्षक, कितें करूं? हें करूं काय तें करूं? नवीन शिक्षणीक धोरणां प्रमाणें शिकोवं काय पालकांक थंड करूंक तांकां फकत बरोवंक दिवें? ह्या

गोंदळांत आसात.

नवीन शिक्षणीक धोरण भुरग्यांच्या सर्वांगीण विकासाचेर भर दिवंक सांगता. तांचें मन तन समजून घेवंक सांगता. दोन वर्सांच्या मधयंतरां उपरांत शाळेंत आयिल्ल्या भुरग्यांक हेर वांगडच्या भुरग्यां कडेन मेकळेपणान उलोवंक दिवप गरजेचें, वांगडा मेळून-मिसळून खेळप गरजेचें, काणयो सांगप, काणयो आयकुवप, चित्रां काडप, प्रस्न विचारप, जापो सोदप, हांसपाक शिकप, रडपाक शिकप, रागाचेर-मोगाचेर नियंत्रण दवपाक शिकप, संवाद सादूंक शिकप हेय बरोवपा इतलेंच गरजेचें. शिक्षकांक हें खबर आसा. सुदैवान दर शिक्षक आपले परीन भुरग्यांक खुलोवपाचो यत्न करता. हे जर जायना, जाल्यार शिक्षकां कडेन पालकांनी उलोवप गरजेचें. पूण वोगीच पाठांतर करून घेयात, वर्गांत बरोवन घेयात करप भुरग्यांच्या, शिक्षकांच्या आनी शिक्षणाच्या दर्ज्या खातीर बरें न्ही. म्हणटकीच भुरग्यांक बरोवपाक लावपच न्ही? केन्ना शिकोवप तर तांकां तें? सवकसायेना! शिक्षकच कित्याक? तुमी घरां करूंक शकतात तें. फकत तें भुरग्यां कडल्यान करून घेवपाची कळाशी समजून घेवची पडटली. पळोवया, आमी कितें करतात तें...

“आरे / आगो, अभ्यास कर, गुहपाठ कर.”

- आवय

“मागीर करता रे.” - तोते

“मागीर? मागीर? सदांचेच जालां तुजें?

मागीर कित्याक? आतांच कर.” - आवय

“म्हजो हात दुखता, दोळे दुखता, तकली फोडटा.” – तोते

“हात दुखता, दोळे दुखता, तकली फोडटा? मोबायलांचेर बसता तेन्ना जायना हें सगळें? राव राव, तुका अभ्यासान भोपळो पडुंदी, मागीर पळयतां तुका हांव. तुजे अशें करून आयुश्यांत कांय जावचें ना, हांव आसां म्हणून तुका कांय कळना. हांव ना जातकीच पळय. भिकारी पळयला मुगोमरे, ती शिकूंक ना म्हणून भीक मागतात. तूं शिकना जाल्यार भिकेक लागतोलो हां..” - आवय

ह्या सगळ्या वाक्यांत भुरग्यां विशींची काळजी, फुडाराची चिंता आनी स्वताचें वैफल्य सगळें आसता.

आमी असले डायलॉग मारतकीच भुरगीं आपआपल्या वैयक्तीक सभावा प्रमाणें ह्या गजालीं कडेन पळयतात. कोण जमना जाल्यार लेगीत अभ्यास करपाचो यत्न करता. कोण स्वताक गुन्यांवकारी समजता. कोण बेरकी जाता. कोण केरच काडना.

ताचे उलट हो प्रयोग केल्यार कसो?

“अभ्यास दिला रे टिचरीन? करता मरे?”

आवय

“दिलां, पूण मागीर करतां” तोते

“मागीर? ओके पूण मागीर म्हणल्यार

टायम सांग.” तोतें

“हात दुखता मागीर थांबतकीच करतां” तोते

“हात दुखता? ओह दाखय पळोवया?

बरोवप म्हळ्यार एक वाजच न्ही रे?” आवय

“हय म्हाका वाज येता-” तोते

“म्हाकाय येतालो. पूण मागीर हांव

चित्तालें हो अभ्यास सोंपोवया आनी मागीर खेळूंक या. खेळटाना अभ्यासाचें टॅन्शन ना.” - आवय

“अभ्यास करून जातकीच तूं म्हाका

खेळूंक धाडटली?”- तोतें

“हय तर.” आवय

“करतां तर हांव आतांच” तोते.

हें संभाशण हांवें म्हज्या एक इश्टाच्या

चल्या कडेन तीं. - आवय-बापूय

दोगांय खेळीमेळीन उलयताना

आयकलां. तुमी तुमच्या सभावा प्रमाणें

प्रयत्न करता. भुरग्यां कडेन कुचित्रांनी

उलयनासताना, तांकां

दोश दिनासतना, सग्ल्लो

दिनासतना, तांचे विशीं

बायंकर शाप वागी

करनासतना आपल्यो भावना

उक्तावन संवाद सादलो

जाल्यार खूब कितें सादता.

सामकें पयलेच फावट न्हय.

पर परत, पर परत, मावले भशेन आपलें घर

बांदचें पडटा. आमचीं भुरगीं आमचें सर्वस्व

म्हणून तींच आमचें घर, चिर्या-सिमिटाची

इमारत घर न्हय.



पालक-शिक्षक-विद्यार्थी शिक्षणाचे तीन घटक



काशिनाथ नायक

9158345844

शिक्षणा बगर जिणेक पर्याय ना. भुरग्यांच्या शिक्षणा खातीर दर एक पालक कश्ट काडटा. कोरोना काळांत गरिबांतल्या

गरीब पालकान रीण काडून मोबायल घेवन आपल्या भुरग्यांक दिले. ते दीस परत नाका. कोरोना काळाचीं दोन वर्सां सरल्या उपरांत केजी धरून पीजी मेरेन सगळीं विद्यालयां आतां मुक्तपणान उक्तीं जाल्लीं आसलीं तरी शिक्षकां मुखार आनी पालकां मुखार व्हड आव्हान उबें आसा.

एल केजीक, आनी यू केजी चुकलेलीं

भुरगीं पयले यत्नेंत पावल्यांत, यू केजी आनी यत्ता पयली चुकलेलीं भुरगीं दुसरे यत्नेंत पावल्यांत, अशेच तरेन दोन यत्नांचो खंड पडून एकदम तिसऱ्या वर्गांत विद्यार्थी आयिल्ल्यान सगळ्यां मदीं गोंदळाचें वातावरण निर्माण

जाल्लें आसा. भुरग्यांची एका जाग्यार बसपाची संवय मोडल्या. कोरोना काळांत चडसो अभ्यास पालकांनीच काडून दिल्लो वा भुरग्यांनी कांपी केल्लो. तांची वाचपाची, बरोवपाची, संवय मोडल्या आनी घरा येतकूच मोबायल घेवन बसपाची संवय लागल्या ती कशीच सुटना. एक काळ असो आसलो मोबायलाक बंदी आसली तोच मोबायल भुरग्यांक दिवचो पडलो. आतां तांच्या हातांतल्यान मोबायल सुटना. आनी शिक्षकूय कोरोनाच्या काळांत शिकयतालो तसोच आतांय शिकोवंक सोदता, तोवूय आदले बरी मोबायलाचेर होम वर्क धाडटा हें बरोबर न्हय. आमी भुरग्यांक मोबायला पासून पयस दवरपाचो यत्न करपाक जाय.

दोन वर्सां अभ्यासांत जो खंड पडिल्लो तो गॅप भरून काडपाक हायस्कूलांचो वेळ वाडोवपाची गरज आसा. शिक्षकांनी 200 वरां न्ही 400 वरां रॅमेडीयल शिकोवपाची गरज आसा. रॅमेडीयल म्हणजे अभ्यासक्रम ग्राय करप न्हय. वर्गांत अभ्यासांत फाटीं उरिल्ल्या विद्यार्थ्यांक घेवन बसप. हें करतना पालकांनी चड सहकार्य करपाची गरज आसा.

आयज भुरगो शिकना. सगळ्यांकच भुरग्यांक, पालकांक आनी कांय शिक्षकांकय कोरोनाचें आयतेच निमित्त मेळ्ळा, जो तो म्हणटा दोन वर्सां कोरोना आसलो न्ही. मान्य आसा. पूण हे समस्येचेर आतां सगळे मेळून उपाय काडुया न्ही, शिक्षकां मुखार भुरग्याक कशें शिकोवप हो मोटो प्रस्न आसाच. दोन वर्सांची मोख एका वर्सांत भरून काडप तशें शक्य ना. चणे तोंडांत उडोवपा इतलें सोंपे ना तें. ह्या कामाक शिक्षक, पालक आनी विद्यार्थी हांचें एकमत जावपाची गरज आसा. सातवेक शिकलेलें गणीत आनी आठवी, णवी कोरोना काळांत घरच्या घरा शिकलेलें गणीत हातूंत खूब फरक आसा. ताका लागून ताका आठवी - णवीचें गणीत पयली समजावपाक जाय उपरांतूच ताका धावेचें पडटली. एक दोन - तीन म्हयने त्या विद्यार्थ्यांक अभ्यासक्रम कमी आनी हेर उपक्रमांतल्यान शिक्षण दिवपाचो यत्न करचो पडटलो. रस्तोनाट्य, नाटकुलीं,

विद्यापीठ म्हणटा कॉलेजींत काय शिकोवंक ना, कॉलेज शिक्षक म्हणटा हायर सॅकंड-रीन काय शिकोवंक ना, हायर सॅकॅडरी म्हणटा हायस्कूलान काय शिकोवंक ना, हायस्कूल टिचर म्हणटा प्रायमरीन काय शिकोवंक ना. प्रायमरी म्हणटा आवय बापूय मात्तूय लक्ष दिनात. शिक्षणांत विद्यार्थी, शिक्षक, आनी पालक तिन्तूय घटक म्हत्वाचे.

नाचगाणी, विंगड विंगड सर्ती, प्रस्नमंच, आपउलोवप, चित्रकला, भरतकाम, खेळ, सैमभोंवडी, ट्रॅकिंग अशें साबार उपक्रम आमकां राबोवचे पडटले. पालकांक आनी भुरग्यांक विश्वासांत घेवन करचें पडटलें, तरुच तीं भुरगीं अभ्यासक्रम शिकपाक तयार जातलीं, आनी आवटपुटूय बरो मेळटलो. हें करपाक शिक्षकांची मनाची तयारी आसची पडटली. ह्या असल्या उपक्रमांक कांय पालकांचो विरोध आसतलो. कांय पालक अशेंय उलयतात दोन वर्सां आमचीं भुरगीं घरा रावन ऑनलायन शिकल्यांत. तशें अंदूं ना. आजून कोरोना घरासो पळोवचो पडटलो. पालकांक मेळत आसता. थोड्या विद्यार्थ्यांक आनी पालकवर्गाकय कोरोना जाय, कारण भुरगो आयतो पास जाता. कसलीच कटकट ना. आयज भुरगीं खूब आळशी जाल्ली आसा, ताका हळू हळू मागीर हाडपाक हायस्कूलांनी शिक्षकांनी भरपूर मेहनत घेवची पडटली.

कारण कांय विद्यालयांनी दोन वर्सां सारकें शिक्षण जावंक ना. आयज णवे - धावेच्या विद्यार्थ्यांक आपलें नांव धड बरोवंक येना. आतां मेरेन शिक्षकांनी त्या भुरग्यांक समजून केन्ना घेतलेच ना. ताची मायेन केन्ना चवकशी केलीच ना. तांचे केन्ना वर्गांत वाचून घेतलेच ना. वाचूंक, बरोवंक येता काय ना हें केन्ना पळयलेच ना. आठवी मेरेन पास कायद्यानुसार पास केले. आवय बापूय समजलो भुरगो पास जालो. तो स्वता पास जालो काय टिचरीन, पास केलो, कोणे पळयला? परिणाम आतां ताका धड अक्षर वळखूंक येना, जांव देवनागरी, जांव इंग्लीश. ग्रामीण वाठारांनी परिस्थिती गंभीर आसा. हाचेर शासकीय पावंड्यार विचार मंथन जावपाची गरज आसा.

हांगा दर एकलो आपली जबाबदारी दुसऱ्याचेर धुकलूंक पळयतात. एकामेकांचेर धुकलून मेकळे जाता. विद्यापीठ म्हणटा कॉलेजींत काय शिकोवंक ना, कॉलेज शिक्षक म्हणटा हायर सॅकॅडरीन काय शिकोवंक ना, हायर सॅकॅडरी म्हणटा हायस्कूलान काय शिकोवंक ना, हायस्कूल टिचर म्हणटा प्रायमरीन काय शिकोवंक ना. प्रायमरी म्हणटा आवय बापूय मात्तूय लक्ष दिनात. शिक्षणांत विद्यार्थी, शिक्षक, आनी पालक तिन्तूय घटक म्हत्वाचे. पालकांनी पालकत्व पाळपाक जाय. भुरग्यांक फकत शाळेंत भरतीच केले म्हूण जायना. ताच्या पुस्तकांचें दप्तरूय उघडून पळोवपाक जाय. शिक्षकांनी फकत सिलेबस कमप्लीट करचो न्हय. पुराय पुस्तक शिकोवचें परस अर्देच पुस्तक शिकोवचें पूण परफॅक्ट शिकोवचें. णवे - धावेच्या विद्यार्थ्यांक देवनागरींत स्वताचें नांव बरोवंक येना ही आमच्या शिक्षणाची प्रगती काय अधोगती? ह्या प्रस्नाचें दर एकल्यान आत्मपरिक्षण करचें.

(लेखक प्राध्यापक आसात.)

कव्हरस्टोरी

भशेनूच, वा ह्या कांय राज्यांनी थळाव्या शिक्षण मंडळांचो आसता ताच्याकूय बरो अभ्यासक्रम तर नाक्कीच. मात तो जे तरेन शिकोवप आनी शिकप जाता ताचेर भाश्य करूंक कठीण. कारण शाळांनी चलतल्या शिकपा-शिकोवपाची नेमान मोलावणी करतली पातयेवपा सारकी थळावी यंत्रणाच ना. शाळा शिक्षणाच्या पावंड्यार जातात त्या दोन भौशीक परिक्षांनी (धावी, बारावी) लागतले निकाल तर चकचकीत आसतात. पूण 90-95 टक्के निकाल लागून त्या भुरग्यांतल्यान फुडें राज्याक धोरणां रचप आनी तीं चालीक लावप ह्या कामांनी अखील भारतीय सर्तीतल्यान मेळपी उमेदवार वा अधिकारी गोंयकार एकूय दिसना. विज्ञान-तंत्रज्ञान मळांचेर उंचेल्या पावंड्यार खाशेलें शिक्षण घेवंक जातल्या प्रवेश परिक्षांक बसपी भुरग्यांचो आंकडो वाडटो आसा, तांचे खातीर संस्थां वरवीं, वा वेपारी तत्वार चलपी वर्गांनी प्रशिक्षण जाता. मात भोवसंख्य तरनाटीं घेतात त्या हेर फांट्यांतल्यान वा विज्ञान, तंत्रज्ञान आसूं वा कायदो आनी वेवस्थापन, हांचे भितरल्या खंयच्याच फांट्यांतल्यान) भारतीय प्रशासनीक आनी हेर सेवां खातीर जावपी सर्ती-परिक्षांनी गोंयकार भुरगीं दिसनात. हें घडपाक कारणां दिसतात तीं अशीं -

भुरग्यांच्या घरांतल्यान भुरग्यांक आपले निर्णय घेवंक संदी दिवन, जणएकल्याक

➔ **पान 5 चेर**



गोपीनाथ विष्णू गांवस 7038579804

सतरी बोली

सातेर मायेचे गोंडे रे, सोबीवंत... रामा... अशी जत आमच्या शिगम्याच्या मांडार दरेकल्याच्या हुमन्यार ताल धरता.

घाटावयरसून काळां जावन दाटान येवपी पावस खालती गोंयांत उतारता आनी धरतरी मायेच्या माथ्यार शेता-भाताच्यो केसऱ्यो गोंडयावरी हलांक ल्हागतत. शेतां – भाटांनी, कुळांगरांनी आनी पुंजी घातलाल्या शेळींतल्या कुणग्यांनी सातेर मायाच खेळांक ल्हागता अशी ही शेतकऱ्याची भावना. हो पावस घाटावयरसून जो गोंयां येता तो सगळांच हरयायता. सगळ्यांकच भुतूरसून वलो करता. ह्या वलीचेर मीगेर आमच्या धरतरी धोंगशे मारून वयर सरता कोमासकट. ताळकुळ्याच्या बीयांसकट सगळ्याच बीयांक धीर येता वयर सरपाचो. मळपाक तेंकपाचो. हरयांचार जावपाचो.

हो मिरगाचो पावस केन्ना काय घसघकान कोसाळटा. केन्ना वल जाता. केन्ना एकदाचां न्हंयक पाणी येता. आनी केन्ना एकदा चडणीचे माशे शेळींत, कुणग्यांनी, भड्डार चडटत असां जाता. पावस सुरू जालो की सगळ्यांक हुस्को पडता आनी काय माशे चडटत आनी केन्ना काय तेंका धरतूय असां जाता. हातींक माशे धरपाची खुरखुरी येता. थोड्यांक चडणीचे माशे धरूंक आवडटत. खांवक न्हूं, थोड्यांक धरूंकय आनी खांवकय, वर्सान एकदाच ते उश्टावंचेच. चडणीच्या माशांची रुचच येगळी. तेंचां बरां दबदबीत तोणांक कर. सुक्यां कर. कोलोंग (कांलोवक) कर. बरे रयान भाज. न जाल्यार बरां सुक्यां कर. चटणी कर. माशे खावपाचे ते चडणींचेच. आमच्यो पावसच्यो पयलीं सांगत, चडणीच्या माशांची कोणाक खूंय गांट सुद्दा ल्हागलली. आमच्या सगळ्याच खेड्या गांवांतले कितकेशेचजाण चडणीचे माशे धरूंक जी तयारी करतत ती बगल्यार अजाप जावंक जाता. ही तयारी एक म्हयनो तरी पयलीं जाता असां म्हटल्यार अजाप दिसांक जायना. चडणीच्या माशांफुडे तुजी

घाटीं ल्हागलो पावस, कोंकणां येयले लोंडे

घरचीं कामां खुंचीं. तेन्ना पावस ल्हागाना. पाणी ल्हागाना. चिकल, रेथ्याची काय चिंताच नसता जाल्यार. फकत तकलेंत आसतत ते माशे.

चडणीचे माशे धरपाखातीर कोण खुंच्या हल्लार पावात, कोण खुंच्या शेळींत पावात, कोण खुंच्या धांवार पावात, कोण खुंयच्या दुस्केर पावात तेजो नेम नं. कोणीय कोणाच्याय शेळींत खुंयसरय जावन चडणीचे माशे धरपाचे. कोण कोणाक इचराना. शिगम्याचे चोर कशे तसां ह्यां. आमच्या केरीक वळानां घालून तं व्हाळटा म्हणजे वाळवंटी. इड्डे महाराष्ट्रांसून व्हाळवटाक मेळटा ती आमीनी न्हंय. केरी आजोबाच्या देवाच्या बायंचां दर्शन घेवन खालती कळटी न्हंयक मेळटा तो कुसडो. ह्यो सगळ्यो भाव भयणीं कश्यो. एका मेकाक मेळटत आनी मीगेरच फुडे दर्याचे भेटेक जातत. ह्या सगळ्या न्हंयक पाणी येयलां की माशे जे चडटत तुकां सांगा. हें. आतां तरी कमी जाले. पूण आमच्या खातीर ते चडच. दोंगराक हल्लानां पावतत म्हटल्या. म्हादयक न्हंयक आनी पाणी येतूकच वल्या आनी सुक्या पानशिन्याक काय बगतलय. माशे चडटत ते. फक्त धरपीच जायो. गॅरेंटेड. बचके मारून घाल वल्लूंकान न जाल्यार तोंपल्यांत. जाये तितके हाड. सामको बोल्याल्ल्यावरी चडटत.

हल्लांसून मीगेर जुंय जुंय पाणयाच्यो मुशी आसत थूंय थूंयां ल्हावंक माशे धांवतत. त्या त्या मुशींचेर मीगेर सगळेकडेन खुणीं ल्हायल्ल्यो दिश्टी पडटत. धोंपारभर उंचाट्यावयरसून पाणी पडटा थूंय दोबक्यां ल्हायतत. पाळणीं ल्हायतत. पाळणी केवीं बारीक बीं न्हूं. बारीक आसतकरच. इड्डे आनी जं पाळणां ल्हायतत तेतून मोट्या मनशाक सुद्दा न्हिदांक मेळटलां. येदां पाळणां. तेका ल्हागान मीगेर किंव काडटत. पाळण्याक ल्हायतत चडणीच्या माशांक तो कींव येगळो आनी गिमाच्या दिशांनी न्हंयक घालतत तो कींव येगळो. पाळणां ल्हांवक जो कींव काडटत तेंजां कामय बरां कश्टाचां. दोन दीस तरी ल्हागतत ह्या किंवांक. किंवावयरसून पाणी वत्ता आनी तेज्या पोंदा पाळणां ल्हायतत. माशे चडटना जे हुडयो मारतत ते माशे पाळण्यात पडटत. काय लोकांक तकली रे.

हे अशिक्षित लोक. पाळण्याचां तंत्र कसलां तें बगा.

शेळींनी चडटत ते माशे मारूंक सुरयो, तलवारी, खाटयो, दांडे, कोयत्यो घेवन जातत. जाल्यार शेळींत कांयजण मदीं मुशीर बारीकसो खाटयांचो जांव खुटांचो ताळे ल्हावन बांद कसो करतत मदीं तेकां मुशी सोडटत आनी थूंय खूण ल्हायतत. ह्या सगळां दिसावयलां. रातीकडेनय चडणीचे माशे धरूंक लोक आजूनय पॅट्रोंमॅक्स दिवे घेवन जातत. आतां सगळांच बदल्लां. पॅट्रोंमॅक्स गेले आनी चाजींगचे बल्ब येयले. लोक चाजींग बल्ब, गॅसीचे दिवे, मोठ्यो बॅटऱ्यो घेवन रातचे माशांक जातत. रात्ये माशे कमी पूण पयल्या पावसाक कुल्ल्यो चड मेळटत. चडशा कुल्ल्यांच्या पोटांत कुल्ल्यांची शेकड्यांनी पीलां आसतत. कुल्ली धरपाची तिथेचीं पिलां पाणयांत फाणुडपाचीं आनी कुल्ली घालपाची. कुल्ल्यो धरूंक मजा येता. फाटसून धल्ली की ती कायंच करी नं. उखल उखल आनी घाल वल्लूकांत न जाल्यार बाल्देत.

चडणीचें माशे चड बरे ल्हागतत ते मळवे. तसां बगूंक गेल्यार वाळ्य, शिग्रू, खवळे, दाणाय, गोपीनपातकी, देंकळें, मरल, घोळसां, काडय, शेंगाळी, पातकां, खरच्याणी, तोकी, काळुंदां, हैर, कराणकटको, खडस आनी कुल्ल्यो हे सगळेच माशे पयल्या पावसाक चडटत. खेडेगांवांतल्या सगळ्याक शेळींनी ह्या दिसांनी लोक न चुकताना बगूंक मेळटत. चडणीचे माशे धरपाचो जणू शेळींत उत्सवच चलता असा दिसांक ल्हागता. चडणीचे माशे धरपाच्या ह्या उत्सवांत बारीक मोटो, जाण्टे नेण्टे, बायलां सुद्धा जातत म्हटल्यार. गांवांतल्या लोकांक चडणीच्या माशांचा मोठां पिसां. वर्सान एकदा तरी उश्टांवकच जाये जाल्यार. न जाल्यार काय तरी चुकल्या वरी दिसता. नं जाल्यार कोणूय तुकां इचरता. खाल्लय काय रे चडणीचे माशे. नं जर म्हटलां, जाल्यार असां काय तर. कोणी दिवंकच नं. ही फुडली जाप. चडणीच्या माशांची रुचच येगळी. धरपाक जी मजा येता ती दुकां वरासभराखातीर येगळीच खुशी दिवंक जाता. काय तं सांगांक शब्दांनी जमचां नं.



दिव्या धनंजय गोवंकार 8669295805

आमचे जिणेंत सगल्यांत म्हत्वाची आनी एंटीक अशीं, तशेंच गिरेस्त मनशां म्हळ्यार आमचे आवय-बापूय. ज्या खिणाक आमचे आवयचो गर्भ फळां

अशें आमच्या आवय-बापायक कळटा त्या खिणा सावन तीं दोगांय त्या वाडट्या गर्भाची अर्थ अपुरबाय करपाक लागतात, तांकां आमची चिंता आसता. तांकां खबर लेगीत नासता तो गर्भ ह्या जगांत जल्म घेतलोच काय ना, गर्भांत कोण आसा चलो, चली काय दोगांय, पूण तरीय तांचो तो कुड्डो मोग दिसान दीस न्होंवाळ आनी दाट जायत वता आनी तीं दोगांय मेळून तांचे एक वेगळेंच विश्व चितारपाक लागतात. आमी जेन्ना जल्माक येता तेन्नाच्यान दोगांय आपल्या विश्वांत वांगडाच रंग भरूंक लागतात. तांचो फक्त एकूच घ्येय आसता, आपल्या अपुरबायेच्या मोगाळ भुरग्यांक ल्हानाची व्हड जाताना तांकां बरे संस्कार दिवप, आपल्याक जें सुख मेळूंक ना तें तांकां मेळचें आनी तांची फुडाराची जीण सुरक्षीत करप.

ह्या तांच्या विश्वांत रंग भरताना आमची आवय आमी बापूय समान तरेन, वांगडाच कांट्यांची वाट मांडीत, बेणीत आमच्या खातीर निवळ वाट तयार केल्ली आसता. जाचे वयल्यान चलताना आमकां एक लेगीत कांटो तोपल्यार, आमच्या परस चड त्रास तांकां जाता. तांच्या वांट्याक आयिल्ले दर एक कश्ट तांच्यांनी हांसल्या मनान स्विकारिल्ले आसता. पूण ह्या सोशण आनी पोशणाची जेन्ना तोखणाय आमी तांचीं भुरगीं म्हण करता, तेन्ना तीं चड प्रमाणांत फक्त आवयचीच करता. बापायची मात केन्नाय तीय मात्शी. जेन्ना कोणूय आमकां विचारतात तुका आवय चड लागींची काय बापूय? तेन्ना आमच्या तोंडांतल्यान जाप येता ती दोगांय. अशें जाल्यार आवय आनी बापायच्या कश्टाची तोखणाय करताना फक्त आवयचीच कित्याक? बापायचीय समान रितीन कित्याक जायना?

तो कोणाचो बाबो, कोणाचो बाबा, कोणाचो डॅडी, तर कोणाचो पप्पा. बापूय हो आमचे नदरेंत एक खर, रागिश्ट, कडक, फातरा काळजाचो, जाका आमच्या खातीर केन्ना वेळ नासताच, आनी सामको शिस्तबद्ध अशें एक व्यक्तीमत्व. आमी ताका सामकी थर्त भियेतात. पूण आमच्या ताच्या बारीक सारीक गजालींचेर लक्ष दिल्यार, हो कठोर व्यक्ती भितरल्यान कितलो मोव आसा तें कळटा. आवयचेर उपाट मोग करताना बापायक आमी केन्ना विसरलीं

तो

तो म्हायती सपनां सोडून, आमच्या सपनांनी केन्ना व्हांवन गेलो हें ताका लेगीत खबर आसचें ना असो आमचो मायेचो बापूय. आमचो बापूय लेगीत आमचो देव. बापाय कडल्यान आमकां मोलादीक अशे गूण मेळिल्ले आसता. जें आमकां खंयच्याय वायट वा कठीण परिस्थितींत ठामपणान उबें रावपाक मदत करता. बापायन स्वताचे जिणेक एक शिस्त लावन घेतिल्ली आसता, ताचें दर एक काम सामकें शिस्तीन, वेळार उठप, कामाक वचप, काम पुराय करप, वेळार जेवप आनी वेळार न्हिदप, हातांत घेतिल्लें काम पुराय

करप. आपूण कितलोय दुयेंत पडलो तरी तो कामाक वचप सोडिना कारण ताका आपल्या घरच्यांचो हुस्को आसता. तो कामाक वच्यो ना जाल्यार पयशे मेळचे ना आनी पयशे ना जाल्यार घरांत जेवण करपाक सामान ना आनी चुलीर जेवण शिजना जाल्यार घरचीं उपाशीं.

तो एक कलात्मक मनीस, ताच्यांत आमकां जायत्यो कला भरशिल्ल्यो दिसता. तो दर एक काम शांतपणान करता, खंयच हुतहुतेपणां ना आनी दर एक काम करताना तो पुराय तातूंत गुंथिल्लो आसता. दर एके गजालीचेर म्हळ्यार दुख्खाचेर आनी सुखाचेर नियंत्रण दवरप ताच्या कडल्यान शिकप, कारण स्वताचेर ताचो ताबो आसता. दर एक गजाल तो विचार करून करता, आनी देखून आमकां लेगीत खंयचेंय काम वा गजाल करपाक तो रोकडोच परवानो दिना. तो स्वता विचार करुन उपरांत निर्णय घेता. तो काम करताना खंयचीय अडचण, कितलीय कठीण परिस्थिती आयल्यार लेगीत तो आस केन्ना सोडिना. आपलें काम तो करीत रावता. दर एक गजाल तो गंभीरतायेन घेता. सगळ्यांत म्हत्वाचो ताचो गूण म्हळ्यार तो आपलो दुख्ख, ताचेर भायले गजालीचो आशिल्लो तणाव केन्नाच तो दाखोवन दिना. तो फकत दुख्ख न्हय तर, ताका जाल्ली खोस लेगीत तो चड प्रमाणांत व्यक्त करिना. अशा मनशाची तुलना करप अशक्य. आनी ताका वळखुवप, जाणून घेवप लेगीत सामकें कठीण.

घरच्यां खातीर भायले भायर कश्ट करपी, तो काम करताना ताणें घेतिल्ल्या कश्टा बदल आमकां केन्नाच कळचें ना. असो आमचो बापूय. जाका घर म्हणटा ते सामकें कमी प्रमाणांत पळोवपाक मेळटा. सगलेंच बापूय कितें वायट नासता, आनी आमचे नदरेंत वायट आशिल्ले लेगीत तांकां भरपूर कारणां आसता. नाण्याची दोनूय बाजू आमी पळोवपाक जाय. भितरल्या भितरल्या तडफडपी बापायक आमी वळखुपाक जाय, ताका जाणून घेवपाक जाय. आमची तुस्त करपी आवय आमकां दिसता मात पेडे घेवन येवपी बापूय दिसना. भुरगेपणा सावन आमी बापायक सामकी थर्त भियेतात, ताच्या भंयांत आमी जायतीं कामा करिनात आनी ह्याच कारणाक, आनी त्याच बापाय खातीर आयज आमकां जायत्यो बऱ्यो शिस्ती लागल्यात. आपल्या दोळ्यांत आमच्या खातीर जो मोग दाखयनासतना, केन्नाच वेंगेंत काडिनासतना आमची नकळत अपुरबाय करपी. तो आमचो बापूय. पूण ताचे दर एके करणेंत आमच्या खातीर मोग अपुरबाय भरभरून आसा. आमी चुको करता तेन्ना आमची चूक तो एकूच फावटी सुदारता पूण परत मात आमी चूक केल्ल्याची आमकां केन्नाच जाणीव करुन दिना. आमचो बापूय जरी कितलोय खर सभावाचो आनी तापट आसलो तरीय ताका आपल्या परस आपल्या घरच्यांची चिंता चड आसता. त्या हांसल्या मुखांमळा फाल्त्यान जायतीं दुख्खां आसता, आवय वरींच जीं आमकां दिसनात. कारण तोय एक संवेदनशील मनीस. आयज आमचेर बरे संस्कार आल्यात, आमकां बरें जिवीत मेळटा तें आमच्या आवय आनी बापाय खातीर. देखून कोणाक उणाक लेखिनासतना दोगांयकूय समान लेखचें. मोनेपणांत दर एक दुख्ख सोंसपी अशा संवसारांतल्या दर एका बापायक म्हजें नमन.



रमेश सावयकार 9637748974

यादींतले दीस

मनीस हारशांत पळयता तेन्ना ताका ताचें रूप जशें आसा तशें दिसता. पूण आपणांत बरे वायट गूण आसता तें कळना. तें कळपाक दर एका मनशाक ज्ञानी गुरुची गरज आसता. देवान आपणाक बुद्दी दिल्या. तिचो वापर फावो ते वाटेन करुन आपली जीण बस बरी जावपाक गुरुचें मार्गदर्शन मेळपाची गरज आसता.

आवय बापूय आपल्या भुरग्यांचेर तांचे कुवती नुसार बरे संस्कार करपाचो सदांच यत्न करता. तशेंच मुखार गुरुचें मार्गदर्शन मनशाक सन्मार्गार व्हरपाक मदत करता. आपणांत कसले बरे गूण आशात, कितें वायट गूण आसात हाची जाण जाली जाल्याच ताचो मुखा वयल्या आयुश्यांत फायदो जाता. देवान मनशाक ताच्या जल्मा वांगडाच काय ना काय तरी कलात्मक गुणांची देणगी दिल्ली आसता. दैवीक देणगी अशे आमी म्हणटा तेन्ना तो कलात्मक गूण सर्वसामान्या परस वेगळो आसता. हो विचार म्हज्या मनांत येवपाक तशेंच कारण जालें. गेल्या सप्तकांत हांव आनी म्हजो बापोल भाव राजन कसलें तरी निवेदन बरोवपाच्या निमतान एकठांय बसून भाशा करताले. तेन्ना राजानाक हांवें म्हणलें, ‘सोमतेंच बरोवन घे’. जाल्यार तो म्हणपाक लागलो, “ रमेश तूंच बरय. तुजें अक्षर ‘बरे’ आसा ”. हे घडणुके वयल्यान म्हाका गतकाळांतल्या बऱ्याच गजालींची याद आयली.

एक गजाल म्हणल्यार हांव पणजेच्या धेंपे कॉलेजांत सिनियर बी.ए. वर्गांत शिकतालों. तेन्नाची रसायनशास्त्र आनी पदार्थविज्ञान हे म्हजे बी.एस्सीचे विशय. रसायनशास्त्राचीं प्रॅक्टिकलां आसतालीं. सकाळीं न्हंय्वर (थिअरी) आनी सांजे प्रॅक्टिकल्स. लॅबोरेटरींत प्रयोग केलो की तो रफ वहीचेर बरोवन सराक डॅमोनस्ट्रेराक दाखोवन सय घेवपाक आनी मागीर जर्नलार बरोवप. हांवें सुरवातीच्या चार पांच प्रयोगांचें लेखन बऱ्या अक्षरांत बरयल्ले. तेन्ना डिगे नांवाचें आमकां डॅमोनस्ट्रेटर आसले, तांणी जर्नलार सय

देवान तुका बेस बरो हात दिला !

केली. कांय दिसांनी अभ्यास वाडलो. ताका लागून जर्नल भराभर बरोवन काडचो पडटालो. हांवें हेरां वांगडा म्हजो जर्नल डिगे सरा कडेन सय करपाक टेबलार दवरलो. सगळ्यांचे जर्नल सय करुन दवरले. म्हज्या जर्नलाचेर सय करूंक ना. दोन दिसांनी हांवें सराक विचारलें, तेन्ना डिगे सरान म्हाका शिटकायलो आनी दम दियत उलयलो. तुजो जर्नल हांव सही करचो ना. जर्नलाचीं पयलीं पानां दाखयलीं आनी उपरांत भराभरान बरयल्लें प्रयोग लेखन. तांणी म्हाका सांगलें, हें फुडें हें चलचें ना. तुका बऱ्या अक्षरांत बरोवपाची तांक देवान दिल्या. ताचो उपेग कर. “गॉड हेज गिफ्टन यू ए नायस हॅन्ड, डोंण्ट स्पेल्ल इट”

डिगे सराचीं तीं उतरां म्हज्या मनाचेर इतलो परिणाम करुन गेली की बरोवपाचें केन्ना काम आसुंदी, हांव तसदी घेवन बरें अक्षर (सुवाच्य-सुंदर) काडपाचो म्हजो यत्न चालूच दवरलो. ताचो फायदो म्हाका खूब खेपे जालो. पणजी आकाशवाणी खातीर दिवचलचो प्रतिनिधी म्हणून खबरो बरोवन धाडटालो. थंय काम करपी वृत्तसंपादक सतीश नायक, गोपाळ चिपलकडी, बालाजी प्रभू गांवकार आनी निवेदक मुकेश थळी म्हणटाले, आरे रमेश तुजे बातमेची कांपी म्हळ्यार पान घेवप आनी डायरेक्ट वाचप.

वृत्तपत्रांक हांव बरोवन धाडटालों त्यो बातम्यो पॅडाक उरच नाशिल्ल्यो. एकदां अशीच एक घडणूक नवहिंद टायम्साक हांव दिवचल प्रतिनिधी म्हणून काम करतालों तेन्नाची. संगणकाचे दीस येवपा पयलींची गजाल. हांवें आमचे संपादक अरुण सिन्हाक म्हणलें, हांव टायप करुन आर्टिकल दितां. तेन्ना सिन्हा सरान म्हाका म्हणलें, “ टायप करपाची गरज ना. तुज्या सुंदर अक्षरांत बरोवन दी.” (You give it in your nice handwriting.)

सिन्हा सरांचीं तीं उतरां आयकून म्हाका खूब खोस भोगली. त्या उर्बा दिवपी उतरांनी म्हाका परत एकदां कॉलेजांत शिकतनाची डिगे सरांच्या उतरांची याद जाली. म्हज्यांतलो तो कलात्मक गूण डिगे सरांनी वळखिल्लो.

अक्षरा वयल्यान म्हाका उगडास जाता

लागता. आपूण कोण जातलें, आपल्याक किदें किदें साध्य करपाक जाय तें थरयता आनी तशें फुडें वचपाचो प्रयत्न करता. हे सगळे करता आसतना खूब अडचणी येतात, पूण त्या अडचणींक मात करीत कशे फुडें वचप हें बेस बरें ताका कळटा. प्रत्येक आवय आपल्या भुरग्याक आपले छातयेच्या दुदान ल्हानाचें व्हड करता, पूण जेन्ना तेंच, नेणटें चेडू आसता तेन्ना ताचे छातयेक एके वेगळे नदरेन पळयतात. चेडू एक वापरपाची वस्त अशें समजतात. सगळेच कडेन अशें घडना, पूण जितले घडटा तितलेच एका चेडवाक जीव दिवपा सारखे आसता. चेडवाच्या प्रती अशी विचारसरणी आयज बदलपाची गरज आसा नाजाल्यार निर्भया, मनीषा, आनी ज्या माणकुल्यांचो आयज बळी पडटा, अशी कितल्योश्योच देखी आमकां पळोवपाक मेळटल्यो.

शिक्षण सोंपून जेन्ना तें कामाक वता तेन्ना ताका एक समाधानाचें सूख मेळटा तें म्हणल्यार आपल्या पांयांर तें उबें रावपाक लागता. दीस कशे वता, वर्सा कशी सोंपतात तेंच ताका कळना. लग्नाचें वय जाता. आयच्या जगांत चडशी जाणा आपल्या जोडीदाराचो सोद स्वता घेतात, पूण एक-एकदा घरच्यांच्या उतराक मान दिवन तीं खंय लग्न करुन दिता थंय तें वयता. लग्न जावन वचप म्हणल्यार ताचो दुसरो जल्म जाता, इतल्या सगळ्या आपल्या घराब्यांक सोडून वचपाक ताका सोंपें नासता. पूण तें आपल्या काळजार फातर दवरुन हें सगळें मान्य करुन घेता. सुरवात जाता नव्या जगाची. सगळीं नार्ती जपून दवरपाची, सगळ्यांची

त्सा पुराय करता म्हणसर दीस केन्ना सोंपता तेंच कळना. लग्न जालें की भुरग्याची अपेक्षा सगळ्यां कडल्यान आसता. वेळार जाली जाल्यार धडगत नाजाल्यार सगळ्यांचे थोमगे आयकुपाची तयारी ताका दवरची पडटा. भुरगीं

जालींय म्हणून जायना, तांकां ल्हानाची व्हड करप आनी हें करता आसतना घरांतलीं सगळीं कामां करप, ह्या सगळ्या गजालींची तागडी ताका घेवन भोंवची पडटा. आपलो संवसार सांबाळून सुद्धा आयज प्रत्येक क्षेत्रांत चेडू जावं बायल मनीस आपलें नांव, आपलो सहभाग दाखयता. हे सगळे ती करपाक शकता किद्याक तर तिच्या भितर आशिल्ली ती सहनशीलता. तांच्या भितर आशिल्ले ताकदीक वळखुपाक खूब जाण कमी पडटात. मेळटा तो वेळ आपल्या घरच्यांक, समाजाक, लागून काम करप हेंच तांचें घ्येय आसता. जशें-जशें वय जाता तशें-तशें शरीर साथ सोडपाक लागता. आयज कमरान दुखता, फाल्यां धोंपरान दुखता पूण पयल्या फावट कोणाक सांपांचो ताचो स्वभाव आसना. जाता तितलें सोंसप हेंच ताका खबर आसता. जगान जंय जंय अत्याचार जाता थंय एक चेडू नाजाल्यार एक बायल मनिस्च चड बळी पडटा, तांकां समजून घेवपाचो प्रयत्न कूब कमी जाता त्या खातीर सगळीं नार्ती विसरुन जर मनशान दुसऱ्या मनशा कडेन मनीस म्हणून पळयले, मनीसपणाचो जर धर्म निमयलो जाल्यार ह्यो सगळ्यो गजाली जाता त्यो कमी जातल्यो. देवान आमकां मनशाच्या रुपान जल्माक घातले तोच आमचो मोटो विजय. आपल्या स्वताच्या आवय बापायक सुद्धा घरांतल्यान भायर काडपाक भुरगीं फाटीं फुडें पळयनात. अशें म्हणटात की जिवितांत यशस्वी जावपाक चेडवाचो मागीर ते बायलेचो खारीचो वांटो आसता. त्या खातीर पयलीं चेडूं आनी मागीर बायलेचो जर योग्य रित्या स्वकार जालो जाल्यारूच हें जग बरे तरेन फुडें पावतलें. आनी देवान दिल्ल्या ह्या सोबीत सुंदर अशा आमच्या जल्माचें सार्थक जातलें.



गौरवी केणी खंवटे

7798791183

पुस्तक परििक्षण

इंक ऑफ डिसेंट : क्रिटिकल रायटिंग्स ऑन लॅंगवेज, लिटरेचर एँड फ्रीडम, ज्ञानपीठ सन्मानीत साहित्यीक दामोदर मावजो हांणी बरयल्ल्या लेखांचो, भाशणांचो झेलो. दामोदर मावजो हांकां गोंयकार "भाई" म्हणून वळखता. तांचे साहित्यमोगी गोंयांतूच न्हय तर गोंया भायर लेगीत उत्स्फुतायेन



खुशी प्रभुदेसाय

8788951529

पुस्तक परििक्षण

धर्तरेची तान भागोंक व्हडा उमेदीन आयलो

भुयेंतल्यान सुटलो सुंदर

झाडां पेडां खोशी जालीं
खोशयेन तीं धोलूंक लागलीं
घोग्यांनी पडटल्या पावसाक पळयत



डॉ. तन्वी बांबोळकार

9764780497

वैचारीक

मनीसकुळाचो उगम जायत सावन बायलेन भुरग्याक जल्म दिवचो आनी दादल्यान हेर जापसालादारक्यो सांबाळच्यो अशे तरेचो समाजीक नेम तयार जालो. बायलेच्या आंगांत आशिल्ल्या एका अदीक अवयवाक लागून हो नेम तयार जालो घडये. आनी तो अवयव म्हणल्यार गर्भाशय. हे एके अदीक गजालीक लागून खरें म्हणल्यार बायल मनशेक दादल्याचेर शेक गाजोवपा खातीर पुराय स्कोप आसलो, पूण तिणें ताका एक तर चड म्हत्व दिलें ना वा तिका तें दिवंक मेळ्ळें नासत. आनी ताकाच लागून ह्या गर्भाशया संबंदान सगल्या घडणुकां विशीं तिची एक तर सोंसणूक वा तिका दैवत्व दिवपाचे प्रकार जाले.

पयलीं मासीक पाळी आयली काय सुवाळो करपाची रीत कांय संस्कृतायेंनी आसा. पूण उपरांत दर पाळी येतकच तिका कुशीक बसोवपाचे प्रकारूय चलतात. मुखार होच ‘भश्टो’ गर्भाशय भुरगें जल्माक घालता. तेन्नाय लेगीत तिचे सोंशीकतायेचे गुणगान गावप पूण तिका आवयपणाच्या सुवाळ्यांत बांदून दवरप हेंय जाता. कांय जाण म्हणटले पूण तातूंत वायट कितें? पूण कांय प्रस्न आयच्या काळांत पडटात ते अशे - दर एके बायलेक आवयपण जायच आसता काय? जांव तें तिका जेन्ना जायशें दिसता तेन्ना तिका तें अणभवंक मेळटा काय? काय आयज लेगीत हेर कोण तरी थारायता केन्ना भरचो तिचो कुसवो आनी केन्ना वेडोवचो तो...

हालींच अभिनेतो रणवीर सिंगाचो ‘जयेशभाई जोरदार’ हो सिनेमा पळयलो. स्त्री भुणहत्या विशयाचेर हो सिनेमा. तातूंत ताचो एक संवाद आसा. “ आज साबून को तीजोरी मे रख्खा है, कल तुम को रखेंगे और जब वंश बडाना हो तब निकाल देंगे.!” ना म्हणलें तरी कितल्याशाच समुदायांनी बायलांक भुरगें जल्माक घालपाची वस्त आशिल्ले भशेन वागयला.

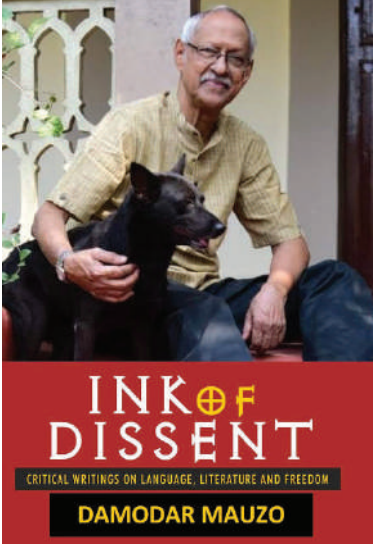
आमी म्हणटात वेळ बदलला, मनीस बदलला. पूण ही वृत्ती बदलल्या काय? काय अजून समाज थारायता केन्ना जावचें एके बायलेन आवय आनी केन्ना जावचें न्हि.

हालींच आलिया भट आनी रणबीर कपूरान तांकां भुरगें जावपा आसा ही खबर सोशल मिडिया वरवीं सांगली. तांच्या फॅनांनी खोस उक्तायलीच पूण कांय मीम करपी पेजींनी तरातरांच्यो भावना उक्तायल्यो. हालींच तांचें लग्न

इंक ऑफ डिसेंट : आत्मविस्वास आनी निर्भीडपणाचें स्वरूप

तांच्या उतरांची वाट पळयतात. तांणी रचिल्ल्यो कादंबऱ्यो वा कथा झेले आनी अणकारीत जाल्ल्या पुस्तकांचेर मोट्या प्रमाणांत चर्चा जाता पूण तातूंत ह्या पुस्तकाचो फावो तसो उल्लेख जायना.

इंक ऑफ डिसेंट हें पुस्तक न्हय, हें एक स्वातंत्र्य मनाचें, धीट काळजाचें आनी अणभवांतल्यान चाळून काडिल्ल्या अप्रुप अशा विचारांचें प्रत्यक्ष स्वरूप. पुस्तकाचो माथाळो फावो तसो आसा. "डिसेंट" हो एक वजनदार शब्द. हाचो कोंकणी अर्थ एकाच शब्दान सांगप कठीण. भिडेस्तपण, अज्ञानपण, स्वार्थ हे सगळे विसरून जो मनीस समाजाची भलायकी नदरेंत दवरून, खणखणीत आवाजान आपले विचार मांडटा, तोच खरो "डिसेंट" करता. "डिसेंट"



म्हणचें भ्रश्ट वा शोशण करपा सारकी रिती, चाली, वळखून ताका झूज दिवपाची क्षमताय. भाईच्या उतरांनी ही क्षमताय भरभरून ओत्ता देखून ह्या पुस्तकाचो माथाळो सामको योग्य आसा.

हें पुस्तक 2019 वर्सा उजवाडाक आयलें आनी नामनेचे पत्रकार, लेखक आनी अनुवादक फ्रॅडरीक नोरोन्हा हांच्या "गोवा 1566" हे प्रकाशन संस्थेन पुस्तकाचें प्रकाशन केलें. पुस्तकांत वेंचून छापिल्ले लेख आनी भाशणां जुझे लॉरेन्सो हांणी संपादीत केल्यात. जुझे लॉरेन्सो हे एक इंजिनियर म्हणून वावुरतात पूण कोंकणी आनी इंग्लीश लेखक आनी अनुवादक म्हणून तांणी नामना जोडल्या.

पुस्तकाचे सुरवातेक प्रस्तावना दिल्या. प्रस्तावना बरोवपी आसा गणेश न. देवी.

हांव शारांत पावलें

आनी गांवचे

आपलेपण विसरलें

शांतपणान जगपाक विसरलें

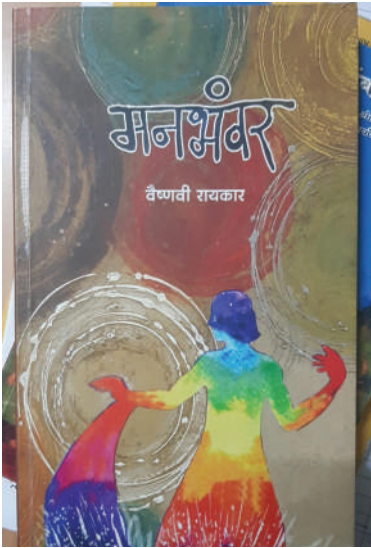
हांव म्हजें म्हाकाच विसरलें

सुखी जिवन जगतलें जाल्यार, घुस्पल्लें

मन, उठ गोंयकारा, भ्रश्टाचार, व्यथा म्हजी, अस्तुरेची जीण, म्हज्या मना अश्या कवितांतल्यान कवी आपणाले सैममोगी मन खूब समर्थपणान उकतें करतना आमकां दिसून येता.

‘म्हज्या जिणेक अर्थ ना’ ही कविता

जिणेच्या खोलाक वचून कवीच्या मनाच्यो व्यथा कितली खर आसा, समाजांतलें दुख्ख तिच्या काळजाक कशें आनी कितलें पडटा हाची वाचप्यांक जाणीव जाता. वाचकांचें लक्ष ओडून घेतना कवी म्हणटा-



एक विचारवंत संशोधक आनी समाजीक चळवळकार म्हणून राष्ट्रीय मळाचेर तांची वळख आसा. देवी आपले प्रस्तावनेंत मावजो हांची स्तुती करता आनी तांणी बरयल्ले हे लेख वाचपाची गरज कित्याक आसा तें स्पश्ट करता. देवी प्रस्तावनेंत भाईचें हातांतलें पेन वा शाई अनंत आसची अशी आस्त बाळगिता.

पुस्तकाचे तीन भाग आसात. तातूंत राजकारणाक लागून लागिल्ली ‘फ्रिडम ऑफ स्पीच’ हाचेर लागिल्ल्या बंदनाचेर विरोध आसा. आपले विचार मांडप हो लोकशायेंत मनशाचो जल्मसिद्ध हक्क. मावजो हे आपले मायभाशे खातीर खूब वावुरल्यात. कोंकणी भास ही आयज राष्ट्रीय मळार मानाच्या स्थानाचेर आसा आनी भाई आपले मायभाशेक

त्या स्थानाचेर पावोवपाक धडपडल्यात. तांची कोंकणीचे प्रती आशिल्ली भावना कांय लेखांनी फुलून येता. तरणाट्यांक उर्बेभरीत करपी लेख लेगीत ह्या पुस्तकांत सांपडटात. साहित्य आनी वाचनाचें म्हत्व, आपले भोंवतणी समाजांत कितें चल्ला, बारीकसाणेन तपासपाचें म्हत्व हे सगळे ह्या पुस्तकांतल्यान जाणवता. दर एका गोंयकारान आनी खास करुन तरणाट्यांनी हें पुस्तक वाचप गरजेचें. दामोदर मावजो हांच्या उतरांचें, विचारांचें आनी स्वभावाचें म्हत्व समजून घेवप हें आयच्या काळांत गरजेचें. एक सामान्य मनीस जावन तांचे असामान्य आनी निर्भीड विचार सदांच फुडले पिळगेक उर्बा दितले आनी तांकां सशक्त करतले हातूंत मातूय दुबाव ना.

मनभंवर : मनाच्या तळ्यांत उडकी मारिल्ल्याचो अणभव...

दिलां ती ‘मनभंवर’ ही कविता कवीचें काळीज पोन्ऱ्या यादींनी कशें तळमळटा हाची आमकां जाणीव करुन दिता.

‘मनभंवर’ ह्या कवितेच्या पुस्तकाचें परिक्षण करतना सगळ्यांनी ह्यो 72 कविता वाच्यो आनी तेन्ना दर एक कविता तुमचे कडेन उलोवंक लागतली आनी आमचेंच मन आमकां सांगतलें:

जैत आमकां जाय जाल्यार

कश्ट आमी करुंक जाय

सूख आमकां जाय जाल्यार

दुख्ख आमी झेलूंक जाय

ह्या देशाचे खांबे आमी

फुडार आमकां घडोवंक जाय

जैत आमकां जाय जाल्यार

त्रास आमकां काडूंक जाय

कविता

वेळ

वेळा शिवाय आयज काल
कांयच खरे ना
आयज आसलो वेळ
फात्यां परतो मेळचो ना

सूख आसूं, दुख्ख आसूं
एकचारान सांगात जोडची ना
वेळा वांगडा नातें तांचें
कायम केन्नाच टिकचें ना.

व्हांवत्यो न्हंयो, बुडटो सूर्य
वेळाक लागून रावचो ना
दर्याच्या व्हांरां वांगडा
तालमेल तो जोडचो ना

सैमावीं रुपां, मळबांतलीं कुपां
वेळाचे वाटेक वच्ची ना
वेळाक लागून जीण आपली
बीन रंगयाळी दवरची ना.

जिणेचो मार्गदर्शक

जिणेचे दर एके वाटेचेर
कांट्याच्या सुळ्यांचो भंय...
मनाच्या दर एका खिणाक
कांटे तोंपपाचो भंय....
पावला पावलार
जैत मेळोवपाचें
पिशें लागलां
मात वाटोच कांट्यांच्यो...

आंगार संकटाचें
वज्रें पडलें
तेन्नाच म्हाका समजलें
जिणेचे वाटेर कांट्यांचे
सांटे कित्याक आसतात तें...
वाटेवयलेच कांटे ते
खरी जीण जगपाची
आस दाखयतात.....
तोंपले तरीय,
वाट चलयचें सामर्थ्य जागयता...

लक्षता मातोणकार	करिश्मा कृष्णा ताटे
8698687306	9373801618

पान३ वयल्यान

गोंयकार आय ए एस कित्याक जावंक पळयनात ?

ताच्या निर्णयाक कांय प्रमाणांत तरी खासा तेंच जापसालदार आशिल्ल्याची भावना तयार करप जायना. - सगल्योच गजाली, जिनस, सोंपेपणां हाता कडेन वा हातांत दिवप हातूंतल्यान भुरग्याची विचारशक्त, येवजण वा मांडणी करपाचें कसब वापरप जायना. ल्हान घराब्यांत होच नेम चलता-. शिक्षण सरकार दिता देखून चाकरी दिवप होय सरकाराचोच वावर ही सरसकट सगळ्यांची भावना. ती घडोवपा-वाडोवपाचें पातक राजकारणी निलाजरेपणान करतात. - सरकारी चाकरी कोणाक तरी धरून मेळटा हो सर्रास समज, आनी ताच्या आदारान वेंचणुके भोंवतणीं सरकारी येवजण्यांचें, रोजगाराचें चक्र हातूंतल्यान स्वाभिमान वगडावपी समाजाची घडण.

- शाळेचें काम भुरग्यांची परिक्षा घेवन तांकां पास करप हेंच (इतलेंच) हाचेर पालक, शिक्षक, संस्था जाळवणदार, अधिकारी वर्ग सगळ्यांचें एकमत. संगनमतान गरजेच्या बदलांचे यत्न आडावप, हो प्रकार चलत आयला.

- शाळा पावंड्यार शिक्षणा कडेन समाज, सरकारी यंत्रणा, शिक्षणसंस्था हांचें पुराय दुर्लक्ष.

आत्मविस्वास, उद्देजकताय, कल्पकताय, तर्कीक कसबां हांचो शिक्षकवर्गा भितर उणाव. भुरग्यांक तीं मेळपाचो प्रस्न फुडेंच उरता.

- पुस्तक/शिक्षक/परिक्षा केंद्रीत शिक्षणांत सरकारी यंत्रणा धरून सगळ्या घटकां भितर नव्या शिक्षणीक संकल्पनां विशीं अज्ञान देखून अनास्था. भुरग्यांची संघटीत आवाज आनी कृतीची जाण शेणल्या, अत्यसंतुश्टताय आसा. -असल्या सर्तीं-परिक्षांतल्यान मेळपाच्या संदीं संबंदान जागृतायेचे यत्न सरकारी आदारान जाले, पूण तें काम नेमान फुडें व्हरप शाळांचेर सोडलें. ताची कितेंय हय-न्हयशी खबर आशिल्ले लेगीत आतां सोदचे पडटात-. शाळा पावंड्यार स्वताच्या क्षमतायांचो सोद, तांचेर वावर हांचे कडेन दुर्लक्ष, देखून फुडले वाटचालींत प्रयोग, आन्हानां, आत्मपरिक्षण टाळपाची वृत्ती. शिक्षकांच्या वावराची मोलावणीच नाशिल्ल्यान भुरग्यांची तयारी अडटा.

- शाळांतल्यान राष्ट्रीय पावंड्यार परिक्षा, प्रकल्प हांचो लाव घेवपांत सातत्य, गंभीरसाण संस्था आनी शिक्षक हांचे मदींच नाशिल्ल्यान भुरग्यांक दिका ना.

- गुणवत्ता तपासणेची कसलीच यंत्रणा वा वेवस्था शिक्षण खातें, राज्य आनी जिल्लो शिक्षण, प्रशिक्षण, संसोद केंद्रांनी ना, कारण तांची आपली आपलीच परिस्थिती हुसक्याची आसा. हाचे आदीं अदींमदीं ह्या सर्तीं परिक्षांचे तयारी वा प्रशिक्षण वर्ग विद्यापीठ, म्हाविद्यालयां हांकां घेवंक सांगिल्ल्याचो बोवाळ जाला, पूण फुडें तो वावर खंय पावला हे कळचें ना. अशे तरेन इतल्या ल्हान राज्याक आपल्या तरनाट्यां खातीर एका विशाळ विश्वाचीं दारां उकतीं करप आयजवेर शक्य जावंक ना. शिक्षण मुळा सावन सुदारपा बगर सुटकावाट ना, हें जोंवेर राज्याच्या जाळवणदारांक कळना, तोंवेर कितल्योय घोशणा केल्यो आनी कितल्योय फटाश्यो मारल्यो जाल्यारूय गोंयकार भुरग्यांक ह्या संदींचे दरवटे सपनांनीच पळयत रावंचे पडटले. न्हिदेचें सर्वग सोडून आदीं जागो कोण जातलो - सरकार, समाज, शिक्षणसंस्था, काय बेकार तरनाट?

आषाढी एकादस विशेष

आषाढी एकादस, भक्तीची वारी

आयज आषाढी एकादस. पंढरपूर जात्रा.

हजारांनी वारकरी शेंकड्यांनी किलोमीटर

अंतर चलून आयज पांडुरंगाच्या पायां कडेन

पावल्यात. ते निमतान.....

पुंडलिक वरदे, हरी विठ्ठल, श्री ज्ञानदेव तुकाराम पंढरीनाथ महाराज की जय. माऊली माऊली माऊली, ह्यो वळी जेन्ना कानार पडटात तेन्ना समजुपाचें आषाढी एकादशी लागीं पावली. तश्यो वर्सभर खूपश्यो म्हळ्यार जवळजवळ 24 एकादशी येतात. पूण आषाढी एकादशीक आपलें खाशेलें अशें म्हत्व आसा. आषाढी एकादशीक, देवशयनी एकादशी अशेंय म्हणटात. पुराणा प्रमाण हो एक पवित्र दीस.

24 सूर्य एकादशींक आपले वेगळें म्हत्व आसा. तातुन आषाढी एकादशी खास. ती लागीं पावली काय सगळ्यांक वेध लागता तें वारीचे. "आषाढी एकादशी दीस आस लागली पंढरीची.. मेळचे दर्शन विठ्ठलाचें हीच भावना दर भक्ताची. वारी करप हें एक पुण्याचें काम. वारी म्हळ्यार देवाची आनी भक्ताची जाल्ली गाठभेट. वारी म्हळ्यार फकत चलप न्ही तर मृदंगाच्या

तालार जुळिल्ले अभंगाचे सुर म्हळ्यार वारी. "

" टाळांचो किणकिणाट म्हळ्यार वारी. "तुळस आसची माथ्यार भार पेलला वारीचो, विटे वयल्या विठ्ठलाक नमस्कार सांग भक्ताचो ". ही वारी म्हळ्यार दर एका वारकऱ्याच्या जीवाभावाची. "पायांक हाडून नेट वाट धरल्या पंढरपूराची, मनांत धरून आस भेटेची ,साथ मेळची विठ्ठलाची ". जाका आसता माऊलीचो ध्यास ताका मेळटा सुखाचो घास. वारी करप ही फॅशन न्ही ती जावन आसा खरी भक्ती. वारी म्हळ्यार अखंड विश्वास जो दर एका भक्ताक आसता की कितल्योय अडचणी येवं आमच्या फाटल्यान विठ्ठल उबो आसा. केन्ना रखरखल्या वतान केन्ना घसघसत्या पावसांत घर केन्ना वाऱ्यान खुंट्यान जिबेर घेवन नांव विठ्ठलाचें वाटचाल जाता सुखान हो दावो दर एका वारकऱ्याचो आसता. आषाढी एकादशी म्हणली की पयलीं

जल्मो जल्मी तुजेंच ध्यान

तुळशीची पूजा
विठ्ठलाचे स्मरण
पंढरपूरा लागू बेगीन
आमचें आतां चरण
ओंठार विठ्ठल
काळजांत विठ्ठल
धरतरेच्या कणाकणांत भरला
तूं आमचो विठ्ठल
जाचें रूप मनोहर
ना तोंडार कसली खंत
विठ्ठलाच्या नामास्मरणान
वायटाचो जातलो अंत
पंढरपूरचे मातयेंत
बियां आसात तुळशीचीं
विठ्ठल रखुमायिक पळोवंक
उपाट गर्दी भक्तांची
सुरांनी सजलें पंढरपूर
रांगोळी घाली भक्तीचो
माऊलीची साथ आसल्यार
भिरांत तरी कोणाची?
विष्णुचें रूप तें
पंढरपूरचें आसा दैवत
वारकऱ्यांचें तूंच जिवीत
तांकां तुजीच सदां संगत
तुजोच आदार आमकां
तुजीच देवा साथ
विठ्ठला मेळपाक येता हांव
धरल्या पंढरपूरचीच वाट



सांवळो विठ्ठल
धरून कमरेर हात
विटेर रावन उबो
संवसारार भोंवडायता मायेचो हात
तुळस घेवन माथ्यार
करता वारीची सुरवात
एकादशीचो उपास
पक्वान्नांनी भरलां ताट
मुदंग, कासाळ्याच्या तालार
पावसाची ही सुरेल सरगम
सुरु माऊलीची पदां
सुरांनी नटलो आसमंत
भक्तांच्या उल्याक धांवून येवपी
वारकऱ्यांची आस तूं
असो कोण आसतलो जगात
जाका रे सांबळना तूं
जल्मो जल्मी मेळची करुंक
तुजीच देवा भक्ती
तूच दितां बळ आमकां
तुजीच म्हाका शक्ती
राखण मेळची सदांच आमकां
होच ध्यास मनी
विठ्ठलाच्या नामस्मरणांत
आषाढी एकादशी

सदांच याद जाता ती म्हळ्यार पंढरपूरची वारी. पंढरपूर हें श्री विठ्ठलाचें एक नामनेचें

तीर्थस्थान जावन आसा. हांगाचो मानाचो देव म्हळ्यार विठ्ठल. महाराष्ट्रांतले, खास

करून गांवांतले लोक विठ्ठलाक खूप मानतात. आषाढी एकादशी हो पंढरपूरच्या वारकऱ्यां खातीर एक उमेदीचो, भक्तीचो दीस. दिसरात फकत विठ्ठलाचेंच नामस्मरण. कितलेशेच पयस विठ्ठल विठ्ठल असो जप करीत हें वारकरी आपली वारी घेवन पंढरपूराक विठ्ठल रखुमाईच्या दर्शनाक चलत वतात. चंद्रभागेच्या उदकांत न्हाले उपरांत हें वारकरी विठ्ठलाच्या दर्शनाक वतात. आपली भूक, तान, त्रास सगळे विसरून फकत विठ्ठलाचे ध्यानात मग्न जावन विठ्ठलाच्या दर्शनांत तल्लीन जातात. वाटेर कितली आडमेळी येतात, त्रास जाता, भलायकी इबाडटा पूण, सगळ्यांक मात करीत वारकरी मुखार सरत रावतात. हीच खरी भक्ती हीच खरी निष्ठा. एका वारकऱ्याचो आपल्या देवाक मेळपाचो होच खरो हावेस.

आषाढी एकादशी बाबतींत खुपश्यो कथा आसात. तातली एक कथा अशी, मृदुमान्य नावाचो एक राक्षस आशिल्लो. ताणें महादेवाक प्रसन्न करून तो कोणाच्याच हातान मरचोना फकत एक बायलेच्याच हातान मरतलो अशे वरदान घेतिल्लें. वरदान मेळटकच राक्षसान सगळ्याक हाहाकार करपाक सुरवात केली. सगळे देव महादेवा कडेन धावले. पुण तें कायच करुंक शकलेना. त्या राक्षसांची फाट घेवपाची सोडलीना. सगळे देव धावले आनी एका गुहेत लिपून बसले. तांच्या श्वासातल्यान एके देवीन जल्म घेतलो. तिचे नाव आसले एकादशी.

मुखार

वचून तिणें त्या राकेसाचो नाश केलो. अशे करून तिणें देवांक वाटयले आनी आख्खे सृष्टीक सांबाळ्ळो. तो दीस आसलो आषाढी एकादशीचो. गुहेत लिपून बसले म्हूण देवांक न्हावचे पडले तसोच उपासुय घडलो. देखून ह्या एकादशीच्या दिसा उपास करतात.

एकादस हो खूप जाणाचो उपासाचो दीस. गोंयांत ह्या दिसा मुगा दाळीचें कण्ण, चण्याची उसळ आनी फुलके वा चपाती खावपाची एक रीत आसा. हें एक एकादशीचें खाशेलपण. वारकरीच न्ही तर आनी खुपशे लोक हो उपास करतात. ह्या दिसा उपास करणाऱ्यांची पापां ना जातात अशी एक मान्यताय आसा. देखून हजारांनी श्रद्धाळू लोक हो उपास करतात. उपास केल्यार पापां ना जातातूच, पूण विष्णू देवूय प्रसन्न जाता अशे मानतात. विठ्ठल म्हळ्यार विष्णुचेंच एक रूप. विठ्ठलाची भक्ती, उपासना म्हळ्यार श्री विष्णूचीच भक्ती केल्ले भशेन जाता. तशेच त्या मनशाक सुख आनी समृद्धीचोय लाव मेळटा. निर्मळ आनी नितळ मनान केल्ली भक्ती देवाक रोखडी पावता हातूंत मातूय दुबाव ना. पूण काय जाण “एकादशी दुपट खाशी अशे म्हणटात” आनी उपासाच्या नावान दिसभर भूक लागली म्हणटात आनी खायत रावतात. हातून अशे जाता की परबेची व्हडविकाय आमका केन्नाच कळपाक पावना. तशेच आमच्या पोटाचेर आमचो शेक केन्नाच उरना. तेन्ना ह्या एकादशीच्या निमतान एक दीस तरी उपास करून पोटाक थाकाय दिवया.सगळ्याक आषाढी एकादशीची खूप खूप परबी.

कविता आनी लेख :

शिल्पा लाड

8411007204

विठ्ठराया

ज्येश्ठ म्हयनो सोंपलो काय सुलूस लागता

ती आषाढ म्हयन्याची. मुसळधार पावस, न्हंयां, बांयो उपाट भरलेल्यो नजरेक पडटात. पिकलेलीं शेतां वाऱ्यान धोलपाक लागतात. सगळ्या वाठारांन उदकच उदक. विठ्ठल रखुमायचें दर्शन घेवपाची सगळ्यांक तळमळ, उमळशीक लागता.

तशें पळोवपाक गेल्यार प्रत्येक म्हयन्याक दोन एकादशी येतात. पूण आषाढ आनी कार्तिक म्हयन्यांतले एकादशीक खूब म्हत्व. एक जुलयान्त आनी दुसरी दिवाळे उपरांत. ह्यो दोनूय एकादशी विठ्ठल मंदिरांनी हजारांनी भावकी व्हडा श्रद्धेन आनी उमेदीन मनयतात. देवळाचो वाठार नितळ करतात. चारुय वटेन फुलांच्या माळांनी देवूळ सजयतात. विजेची रोशनाय पळोवन दोळे दिपून वतात. देवळान विठ्ठल विठ्ठल जय हरी विठ्ठल, हो जयघोश कानार पडता. विठ्ठरायाची संगमरवरी काळी पाशाणी मुर्ती. वांगडां दोनुय कुशीक रुक्मिणी, सत्यभामेच्यो मुर्ती. तिनूय मुर्तींक कपडे, आभुशणां घालून फुलांच्या हारांनी सजयतात. कमरेचेर दोनुय हात धरून सोवळें पितांबर आनी गळ्यांत लांबच्या लांब तुळशीहार घाल्ल्या विठ्ठरायाक दोळे भरून पळयनशें दिसता. तांचे साजिरे गोजीरे रूप मनाक भुरळ घालता. विठ्ठलाचे भक्त, उपासक विठ्ठलाचो गजर, टाळ, पखवाज, तबले हांचो मधुर आवाज कानाक सामको गोड लागता. क्षणभर जण एकलो त्या भजनान देहभान विसरता. देवाच्या चरणी लीन जातात.



सांखळे, फोंडें, मडगांवां आशिल्ल्या विठ्ठरायाच्या देवळांत दोनुय एकादशी व्हडा उमेदन मनयतात. सकाळ सावन ते दनपार मेरेन गर्भकुडीन वचून विठ्ठरायाक अभिशेक करपाची प्रथा आजुनूय चलत आयल्या. तातूंत दोनुय एकादशी म्हल्यार आमचो बायलांचो व्हड उमेदीचो दिस. न्हावन धुवन देवघरांतल्या विठ्ठरायाची पुजा करून नैवेद्य दाखयतात. देवाक फराळ मुग कण्ण, उसळ, रोटी, उकडलेलीं कणगां, केळी, आंबो दाखयतात. विठ्ठलाची भक्ती, आरती केले उपरांत सगळे केळीच्या पानार वाडिल्लो फराळ खातात. खरेच सगळ्यां बरोबर मनयले सण यादन उरतात. सणां वेळार एकमेकांची एकजूट नजरेक पडटा. ते सण परत परत बेगीन येवचे अशें सगळ्यांक दिसता.

सिद्धी तिळवे
9158200956

विठ्ठल विठ्ठल जय हरी_दुमदुमली सगली पंढरी !

आयज आषाढी एकादस. त्या निमतान सिया पंडित हिणें काडिल्लें माऊलीचें पेंटिंग.



विठू माऊली

विठू माऊली तू आमची माऊली
आषाढी एकादशीक पंढरी दुमदुमली
विठ्ठल, विठ्ठल गजर करून
वारकऱ्यांची वारी पंढरी पावली

लागल्या तुजी आस देवा
दर्शन घेवंक मन आशेलां
सूख-दुख्ख विसरून देवा
दिंडींत मन तल्लीन जालां

तुजें रूप पळोवन देवा
तान-भूक आमी विसरलीं
टाळ-मृदंग आनी वीणा
आयकून तल्लीन जालीं

देवा, तूच आमचो आदार
तुजेर आमचो सगलो भार
जिवाक जाता समाधान
देवा, नांव तुजें घेतल्यार

देवा, दर्शन दी रे आमकां
सार्थक करचें जल्माचें
शांती, क्षमा, दया लावूं
इतलेंच मागणें देवा आमचें

नेहाल प्रियोळकार
8806074094

लोकभारत लोकचो आवाज

भांगरभूंय

To get the **Free PDF** copy of
भांगरभूंय on whatsapp daily



Click here and join our
official Whatapp Group.

 log on to Bhaangarbhuin.com  [@Bhaangarbhuin](https://twitter.com/Bhaangarbhuin)

 Facebook.com/Bhaangarbhuin